

Antrenör Sporcu İlişkisinin Sporcuların Spora Bağlılık Düzeylerine Olan Etkisinin İncelenmesi

Cengizhan YILMAZ

Yüksek Lisans Tezi

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

AĞRI-2025

(Her hakkı saklıdır)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

Cengizhan YILMAZ

**ANTRENÖR SPORCU İLİŞKİSİNİN SPORCULARIN SPORA BAĞLILIK
DÜZEYLERİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

Jüri: Doç. Dr. Baykal KARATAŞ

Jüri: Dr. Öğr. Üyesi Eyyüp SARIKOL

AĞRI-2025

	LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI		Doküman No	FR-211
			İlk Yayın Tarihi	26.02.2024
			Revizyon Tarihi	
			Revizyon No	00
			Sayfa No	1/1

Antrenör Sporcu İlişkisinin Sporcuların Spora Bağlılık Düzeylerine Olan Etkisinin incelenmesi

Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA danışmanlığında, Cengizhan YILMAZ tarafından hazırlanan bu çalışma, 13/11/2025 tarihinde aşağıda isimleri belirtilen jüri tarafından değerlendirilmiş olup Spor yöneticiliği Anabilim Dalı spor Yönetimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak **oybirliği / oy çokluğu (.../...)** ile kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Baykal KARATAŞ

Üye : Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Eyyüp SARIKOL

Üye :

Üye :

Yukarıdaki sonuç;

Enstitü Yönetim Kurulu .../.../... tarih ve / numaralı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet TEYFUR

Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaklardan yapılan bildiriş, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
------------	--------------	-----------

**LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEZ BENZERLİK RAPORU**

Doküman No	FR-213
İlk Yayın Tarihi	26.02.2024
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	00
Sayfa No	1 / 2

Benzerlik Oranlarına Dair Beyannamedir		
Öğrenci Adı Soyadı	Cengizhan YILMAZ	
Numarası	220601149	
Ana Bilim Dalı	Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı	
Bilim Dalı	Spor Yönetimi	
Programı	Yüksek Lisans	
Danışman Unvanı Adı Soyadı	Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA	
Tez Başlığı	Antrenör Sporcu İlişkisinin Sporcuların Spora Bağlılık Düzeylerine Olan Etkisinin incelenmesi	
Bölümler	Turnitin Sonucu	En Yüksek Değer
Giriş	% 20	% 25
Kuramsal Temeller/Kavramsal Çerçeve	% 14	% 30
Materyal ve Yöntem	% 20	% 30
Araştırma Bulguları	% 16	% 20
Sonuç/Tartışma/Öneri	% 12	% 20
TEZ (GENEL)	% 17	% 25

23/10/2025

Yukarıda bilgileri yazılı tez çalışmasının benzerlik oranları Turnitin raporundan alındığı haliyle yazılmış olup tüm bilgilerin doğru olduğunu, aksi halde doğacak hukuki sorumlulukları kabul ve beyan ederiz.

İmza

İmza

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
------------	--------------	-----------

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ANTRENÖR SPORCU İLİŞKİSİNİN SPORCULARIN SPORA
BAĞLILIK DÜZEYLERİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

Jüri: Doç. Dr. Baykal KARATAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Eyyüp SARIKOL

Doç. Dr. Serkan T. AKA

Bu çalışmanın amacı, antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların spora bağlılık düzeylerine olan etkisini incelemektir. Araştırmada, nicel araştırma modellerinden biri olan tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Çalışmaya aktif olarak spor yapan 256 erkek ve 186 kadın olmak üzere toplamda 442 sporcu katılmıştır. Veri toplamak amacıyla araştırmacı ve uzman görüşü ile oluşturulan kişisel bilgi formu, Spora Bağlılık Ölçeği (Sırgancı, vd.,2019) ve Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri (Altıntaş vd.,2012) kullanılmıştır. Sporcuların antrenörleriyle ilişkilerini değerlendirmek ve spora bağlılık düzeylerini incelemek amacıyla toplanan verilerin analizine geçilmeden önce normallik dağılımları ve betimsel istatistikleri incelenmiştir. Değişkenlerin normalliği çarpıklık ve basıklık değerlerine göre değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular kapsamında değişkenler arasındaki ilişkileri ve grup düzeyinde ortaya çıkan farkları belirlemek amacıyla parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiği varsayımı doğrultusunda grup karşılaştırmaları için bağımsız örneklem t-testi ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA), değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için ise Pearson korelasyon katsayısı analizi tercih edilmiştir. Antrenör sporcu ilişkisinin spora bağlılığa etkisinin tespitinin yapılabilmesi için de çoklu doğrusal regresyon kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak esas alınmış ve etki büyüklükleri de değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; tüm değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler saptanmıştır ($p < .01$). Antrenör-sporcu ilişkisi ne kadar güçlü ve olumlu ise sporcuların spora yönelik motivasyonel bağlılıklarının da o derece yüksek olabileceğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Antrenör, antrenör-sporcu ilişkisi, sporcu, spora bağlılık

ABSTRACT
MASTER THESIS
EXAMINING THE EFFECT OF COACH-ATHLETE RELATIONSHIP ON
ATHLETES' COMMITMENT TO SPORTS

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Serkan Tevabil AKA

Assoc. Prof. Dr. Baykal KARATAŞ

Assistant. Prof. Dr. Eyyüp SARIKOL

Assoc. Prof. Dr. Serkan Tevabil AKA

The purpose of this study is to examine the effect of the coach-athlete relationship on athletes' commitment to sports. The study employed a survey (survey) model, one of the quantitative research models. A total of 442 athletes, 256 male and 186 female, actively involved in sports participated in the study. Data were collected through affiliation with a researcher and expert interviews, along with a personal information formula, the Sportsmanship Scale (Sırgancı et al., 2019), and the Coach-Athlete Relationship Inventory (Altıntaş et al., 2012). Before analyzing the data collected to evaluate the athletes' relationships with their coaches and to examine their levels of commitment to sports, normality distributions and descriptive statistics were examined. The normality of the variables was assessed based on skewness and kurtosis values. Parametric testing methods were used to determine the relationships between variables and group-level differences within the scope of the findings. Assuming a normal distribution of the data, independent samples t-tests and one-way analysis of variance (ANOVA) were used for group comparisons, and Pearson's correlation coefficient analysis was used to examine the relationships between variables. Multiple linear regression was used to determine the impact of the coach-athlete relationship on sport commitment. A significance level of .05 was used in the analyses, and effect sizes were also evaluated. The findings revealed statistically significant and positive correlations between all variables ($p < .01$). This suggests that the stronger and more positive the coach-athlete relationship, the higher the athletes' motivational commitment to sport.

Keywords: Coach, coach-athlete relationship, athlete, sport commitment

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans eğitimim ve tez sürecim boyunca, benden bilgi ve deneyimlerini esirgemeyen, her zaman güler yüzlü ve nezaketle karşılayan, yol göstericiliği ile bana ışık tutan değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA'ya teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, yüksek lisans sürecim boyunca her türlü fedakârlığı gösteren, sabrıyla ve sevgisiyle bana güç veren, en zor anlarda bile yanımda olarak motivasyonumu daima yüksek tutmamı sağlayan sevgili eşim Hicran YILMAZ'a sonsuz teşekkür ederim.

.../.../2025

Cengizhan YILMAZ

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
TABLolar DİZİNİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırma Problemi	2
1.1.1. Alt problemler	2
1.2. Amaç	3
1.3. Önem	3
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6.Tanımlar	4
1.6.1. Antrenör sporcu ilişkisi.....	4
1.6.2. Spora bağlılık.....	4
2. KAVRAMSAL TEMELLER	6
2.1. Antrenör.....	6
2.1.1. Antrenörün görevleri.....	7
2.1.2. Antrenörün kişilik özellikleri	8
2.1.3. Antrenörlük ilkeleri.....	10
2.1.4. Antrenör Tipleri	11
2.1.5. Antrenör sporcu ilişkisi	13
2.1.6. Antrenör-sporcu ilişkisi modelleri	16
2.2. Spora bağlılık	18
2.2.1. Bağlılık.....	18
2.2.2. Bağımlılık çeşitleri.....	20
2.2.2. Sporda bağlılık	21
2.2.3. Spora Bağlılık Modeli	23
3. YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın Modeli	24
3.2. Evren ve Örneklem/Araştırma Grubu	24
3.3. Verilerin toplanması	25

3.4. Verilerin Analizi	26
4. BULGULAR.....	29
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	42
6. KAYNAKÇA.....	53
7. EKLER	65

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Sporcuların demografik özellikleri	24
Tablo 2. Sporcuların ölçeklerden aldıkları puanların normallik dağılımları ve betimsel istatistikleri.....	27
Tablo 3. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi	29
Tablo 4. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin eğitim düzeyi değişkenine göre incelenmesi.....	30
Tablo 5. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin yaş değişkenine göre incelenmesi	31
Tablo 6. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin branşlarına göre incelenmesi.....	32
Tablo 7. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin spor yaşı değişkenine göre incelenmesi	33
Tablo 8. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumuna göre incelenmesi.....	34
Tablo 9. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörün cinsiyetine göre incelenmesi	35
Tablo 10. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenör yaşı değişkenine göre incelenmesi	36
Tablo 11. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörlük yaşı değişkenine göre incelenmesi	37
Tablo 12. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin aynı antrenörle çalışma süresi değişkenine göre incelenmesi.....	38
Tablo 13. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi.....	39
Tablo 14. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları.....	41

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

<	Küçüktür
>	Büyüktür
%	Yüzdelik Değer
Ss	Standart Sapma
F	Frekans Değerleri
N	Kişi Sayısı
X	Ortalama Değer
P	Anlamlılık Düzeyi
SBÖ	Spora Bağlılık Ölçeği
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
ASİÖ	Antrenör Sporcu İlişkisi Ölçeği
TDK	Türk Dil Kurumu
Vb.	Ve benzeri
Vd.	Ve diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimini destekleyen önemli bir etkiye sahiptir. Mücadele gerektiren rekabetçi spor ortamlarında, bireyin spora olan bağlılığı, uzun vadeli başarı, motivasyon ve devamlılık açısından kritik bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Scanlan, Carpenter, Schmidt, Simons & Keeler, 1993). Spora bağlılık, bir sporcunun belirli bir spor branşına gönüllü olarak katılım göstermesi, sevmesi, haz duyması, spora devam etmesi ve bırakma eğiliminde olmamasıdır (Weiss & Ferrer-Caja, 2002). Bu bağlılık düzeyini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden biri de sporcu ile antrenör arasındaki ilişkidir.

Bir antrenörün görevi yalnızca sporcularını teknik ve fiziksel yönden geliştirmek değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve psikolojik gelişiminde de önemli bir rol üstlenmektedirler (Jowett & Cockerill, 2003). Antrenör ve sporcu arasındaki ilişki, sporcunun kendini değerli hissetmesine, takıma aidiyet duygusunu, motivasyonunu ve sporla olan duygusal bağını olumlu yönden etkilemektedir (Mageau & Vallerand, 2003). Özellikle genç sporcularda bu ilişkinin pozitif yönde gelişmesi, sporcunun uzun yıllar spor yapmasına katkıda bulunacaktır (Jowett & Ntoumanis, 2004).

Antrenör-sporcu ilişkisi, güven, bağlılık, yakınlık ve saygı gibi duygusal temellere dayalı olarak tanımlanmaktadır (Jowett, 2007). Bu bağlamda Jowett'in geliştirdiği 3+1 Cs modeli – Yakınlık (closeness), Bağlılık (commitment), Tamamlayıcılık (complementarity) ve Ko-orientasyon (co-orientation) – antrenör-sporcu ilişkisinin yapısal temelini oluşturmaktadır. Bu model, ilişkinin kalitesinin hem antrenörün hem de sporcunun beklenti, tutum ve davranışlarının uyumuna bağlı olduğunu ifade etmektedir.

Sporcunun antrenmanlara olan ilgisinin artırılması, fiziksel ve psikolojik performansının yüksek olması nitelikli bir antrenör sporcu ilişkisine dayanmaktadır (Davis, Jowett & Lafrenière, 2013). Bir antrenör çok otoriter ve ilgisiz davranırsa

sporcuları motivasyon kaybı, psikolojik yıpranma ve hatta sporu bırakma durumuna gelebilirler (Amorose & Anderson-Butcher, 2007).

1.1.Araştırma Problemi

Antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

1.1.1. Alt problemler

Antrenör sporcu ilişkisinin cinsiyet değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin yaş değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin eğitim durumu değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin spor branşı değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin spor yaşı değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin millilik durumu değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin antrenörün cinsiyet değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin antrenörün yaşı değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin antrenörün antrenörlük yapma süresi değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

Antrenör sporcu ilişkisinin aynı antrenörle çalışma süresi değişkenine göre sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisi var mıdır?

1.2.Amaç

Bu çalışmanın amacı, antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların spora bağlılık düzeylerine olan etkisini incelenmektir. Araştırma, antrenörlerin sporcularla kurduğu iletişim, motivasyon yöntemleri ve liderlik tarzlarının, sporcuların spora karşı tutumlarını, bağlılıklarını ve performanslarını nasıl şekillendirdiğini analiz etmeyi hedeflemektedir. Çalışma, antrenör-sporcu ilişkisini derinlemesine değerlendirerek, sporcuların spora bağlılıklarının artırılması için etkili stratejiler geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

1.3.Önem

Antrenör sporcu ilişkisi, spora devamlılığı sağlamak açısından oldukça önemli bir etkidir. Antrenörün sporcuyla iyi tanınması, ilgi ve ihtiyaçlarını bilmesi, motivasyonunu ve performansını olumlu şekilde etkileyecektir. Bu anlamda sporcuların başarısını etkileyen faktörlerin başında antrenör sporcu ilişkisi gelmektedir (Jowett 2007). Antrenörlerin sporcuları ile kuracakları olumlu ilişkiler spora bağlanmaları ve performansları artırmadan son derece önemlidir (Jowett ve Cockerill, 2003). Olumlu bir antrenör sporcu ilişkisi, sporcu motivasyonunu, sporcu doyumunu ve sporcuların becerilerini geliştirmeleri için uygun ortamı sağlamaktadır (Altıntaş, 2012). Çünkü antrenörler sporcuların gelişiminde birincil etkiye sahip kişilerdir (Horn, 2008). Bu anlamda antrenör sporcu ilişkisi sporcuların spora bağlılıklarını son derece etkilemektedir. Sporcuların spora bağlılıklarının artırılması, antrenman süreçlerinin verimliliğini ve sporcu sağlığını iyileştirebilir, sporcuların uzun vadeli başarılarını destekleyebilir. Bu çalışma, antrenörlerin eğitim süreçlerine, sporcularla olan ilişkilerini geliştirme adına daha bilinçli stratejiler entegre etmelerine olanak sağlayarak, sporcuların bağlılıklarını güçlendirmeye yönelik yeni yaklaşımlar geliştirilmesine katkı sunacaktır. Bu araştırma, spor psikolojisi alanında, antrenör ve sporcu ilişkilerinin önemine dikkat çekerek, sporcuların daha sağlıklı ve etkili bir spor deneyimi yaşamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Literatüre bakıldığında zaman hem antrenör sporcu ilişkisi hem de spora bağlılık üzerine yapılan çalışmalar bulunmaktadır fakat antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların spora bağlılık düzeylerine etkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Sporcuların başarısı üzerine büyük etkisi olan antrenörlerin sporcuları ile olan ilişkilerinin spora bağlılık düzeylerine

etkisi araştırarak literatüre bu konu hakkında bilgi ve kaynak konusunda katkı sağlayabileceği düşüncesi bu çalışmanın önemidir.

1.4.Varsayımlar

Araştırmaya katılan sporcuların kişisel bilgi formuna ve ölçek maddelerine gönüllü olarak ve içtenlikle cevap verecekleri varsayılmıştır.

1.5.Sınırlılıklar

Bu çalışma Ağrı'daki sporcular ile sınırlıdır.

Bu çalışma Ağrı'da aktif yapılan spor branşları ile sınırlıdır.

Çalışmanın bulguları, antrenör sporcu ilişki envanteri, spora bağlılık ölçeği ve kişisel bilgi formu ile elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

1.6.1. Antrenör sporcu ilişkisi

Antrenör, sporda istenilen başarıya ulaşılması için sporcuyla hem fiziksel hem de psikolojik olarak hazırlar. Sporcunun fiziksel kapasitesini olduğu kadar psikolojik özelliklerini de göz önünde bulundurarak gerekli çalışmaları ona göre yapar (Konter, 1996). Antrenör ve sporcu arasında pozitif ve iyi ilişkilerin kurulması sporcunun antrenman disiplini, spordan alacağı haz ve başarıların artmasında önemli olduğu ifade edilmektedir. Olumlu ve pozitif iletişim süreçlerinin olduğu spor ortamında, antrenör ve sporcu ilişkisi sporcunun motivasyonunu ve beceri gelişimini destekleyecektir (Altıntaş, Çetinalp ve Aşçı, 2012). Spor ortamında, antrenör ve sporcu arasında kurulan iletişim düzeyi sporcunun psikolojik, fiziksel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynamaktadır (Jowett ve Cockerill, 2002). Sporcunun performans başarısını etkileyen ilişkide karşılıklı güven, saygı, inanç, destek, iş birliği, iletişim ve anlayış en önemli unsurlardır (Jowett, Poczwardowski, 2007).

1.6.2. Spora bağlılık

Sporda bağlılık, spor ortamlarında inanç, çaba, enerji ve haz gibi kavramları içeren sürekli ve tutarlı deneyimlerdir. Sporcunun kendine güven, özveri ve canlılık gibi özellikleri ile beraber sporda kalıcı, pozitif, bilişsel ve duyuşsal bir deneyim

yaşamasıdır (Lonsdale vd. 2007). Spora bağlılık spora katılmaya devam etme arzusunu temsil eden psikolojik bir durumdur (Scanlan vd., 1993). Spora yönelen bireylerin sportif başarıya ulaşmaları için spora bağlılık duymaları gerekmektedir. Sporcunun kendine güvenmesi, çaba ve gayreti ile sporun içinde tamamen bulunma, pozitif olarak tamamen zihinsel bir durumu yaşama olarak tanımlanır (Lonsdale vd. 2007). Spora karşı duygusal bağlılık yaşayan bireyler adanmışlık hissi yaşayan, spora tutkuyla bağlı ve sadık kimseler olarak nitelendirilebilir. Spor yapmadıkları durumda huzursuzluk ve suçluluk duygusu yaşarlar (Han ve Polat, 2022).

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL TEMELLER

2.1. Antrenör

Antrenör, sporcunun müsabakalara hazırlamak için gerekli olan teknik taktik becerileri öğretmek, performans artışı için her türlü araştırmayı yapıp gerekli antrenmanları uygulayan, sporcularına liderlik eden, onları yönlendiren ve yöneten kişidir. Antrenör sporcularını fiziksel, psikolojik fizyolojik ve sosyal gelişimini bir bütün olarak sağlamayı amaçlamaktadır. (Sevim, 2003). Antrenörlük sportif performansını artırmak veya performansını korumak için gerekli olan planlama, öğretme, yönlendirme ve motive etme gibi birçok konuda sporcuyu hazırlamaktadır. Antrenörlük sadece teknik-taktik bilgileri öğretmek değil aynı zamanda sporcuya psikoloji ve pedagojik konularda destek sağlayan kişidir (Jones, Armour & Potrac, 2004).

Sporcunun yeteneğini ortaya çıkaran antrenörün bilgisidir. Bir antrenör bilim ışığında yenilikleri takip etmelidir. Antrenör önce kendini sonra sporcusunu sürekli olarak geliştirmelidir. Antrenör, sporcuların hem bireysel hem de takım olarak performanslarını en üst düzeye çıkarabilmek için fiziksel ve zihinsel açıdan hazırlıklarını sağlayan kişidir. Sporcularının eksik yönleri belirleyip, bu doğrultuda özel antrenman programları uygulayarak onları yarışmalara hazırlamaktadır (Giambatista, 2004).

Bir Antrenörün mesleki bilgi ve deneyimin yanı sıra liderlik özelliklerine de sahip olması beklenir. Takımının ilişki yönetimini kontrol etmek, çalışmalarını ilgili planlama yapmak, sporcularının grup uyumunu sağlamak ve sporcuları ile doğru iletişimi kurmalıdır (Doğan 2005). Antrenörün sporcularıyla kuracağı iletişim doğrudan performans ile ilişkilidir. Antrenörler doğru iletişim dilini kullanmalı ve sporcuları ile olumlu iletişim bağı kurmalıdırlar. Sporcuları ile karşılıklı olarak bir birleri ile uyum içinde olmaları antrenman ve müsabaka performansına doğrudan yansıtacaktır (Antonini Philippe and Seiler 2006).

Etkili bir antrenör, yalnızca fiziksel performansın gelişimine odaklanmakla kalmaz; aynı zamanda sporcularını psikolojik olarak da destekleyip hazırlayan kişidir. Bu tür antrenörler, teknik bilgi ve becerilerinin yanı sıra sporcularının yaşamlarında lider, danışman, psikolog ya da öğretmen rolünü de üstlenebilirler (Kuchler, 2008). Sahip oldukları kişilik özellikleri ve bilgi birikimleriyle sporcular için birer örnek teşkil ederler ve bu nedenle sporcular tarafından sürekli olarak gözlem altındadırlar. Dolayısıyla, antrenörlerin etik ilkelere bağlı kalmaları, sporcularında etik davranışların gelişmesine katkı sağlamak açısından büyük önem taşır. Ayrıca, antrenörlerin temel sorumluluklarından biri de sporcularıyla etkili ve yapıcı bir iletişim kurarak onların olumlu yönde gelişimlerine destek olmaktır (DeSensi ve Rosenberg, 1996).

2.1.1. Antrenörün görevleri

- ✓ Sporcuların fiziksel, fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönlerden kapsamlı gelişimini desteklemek,
- ✓ Yapılan spor branşının gerektirdiği özelliklere uygun şekilde, bu alanlardaki gelişimin sağlanması ve sürdürülebilir kılınması için gerekli ortamı oluşturmak,
- ✓ Sporcuların teknik becerilerini başarıyla yerine getirmelerini sağlamak ve bu becerilerde ilerlemelerine yardımcı olmak,
- ✓ Psikolojik hazırlık sürecinde, spor ve egzersiz psikologlarından danışmanlık almak ve bu alandaki bilgilerini sürekli güncel tutmak,
- ✓ Takımın ve bireysel sporcuların optimal seviyede gelişmesini sağlamak amacıyla bilimsel temellere dayalı antrenman programları planlamak ve düzenli ölçümlerle değerlendirme yapmak,
- ✓ Sporcuların sağlık durumlarını korumak ve geliştirmek için gerekli önlemleri almak,
- ✓ Mevcut imkanlar çerçevesinde güvenlik tedbirlerini uygulayarak sakatlanma riskini en aza indirmek,
- ✓ Fizyolojik ve psikolojik antrenman temelleri, beslenme, toparlanma ve planlama konularında sporcuların bilgi düzeylerini artırmaya katkı sağlamak,
- ✓ Sporcuların antrenman sürecine bilinçli ve aktif katılımlarını teşvik etmek,

- ✓ Sporcuların motivasyonlarını yüksek tutmak için etkili iletişim ve danışmanlık becerileri geliştirmek,
- ✓ Kendi uzmanlık alanı sınırlarını bilerek, ihtiyaç halinde diğer uzmanlardan destek almak ve ekip çalışmasını güçlendirmek.

2.1.2. Antrenörün kişilik özellikleri

Antrenör sürekli olarak sporcuları ile etkileşim içinde olduğu için bilgi ve kişilik bakımından onlara örnek olmaktadır. Antrenörler sporcular tarafından gözlem altında olduklarından dolayı doğru kişilik sergilemeleri gerekmektedir. Özellikle küçük yaş grubundaki sporculara rol model olmaları (Sevim, 2003). “Antrenörlerin, mesleki bilgileri ve kişisel özellikleri ile sporculara rol model olan, davranışlarının dünya çapında kabul görmüş ve onaylanmış değerlere uygun olması beklendiği bilinmektedir” (Dolaşır, 2006).

Spiller’a göre başarılı bir antrenörün özellikleri şöyle olmalı; branşa yönelik her türlü bilgiye sahip olması, genel kültür bilgisi yeterli düzeyde olması ve bilimin ışığında bilimsel bilgiler ve stratejiler geliştirmelidir (Spiller 1975). Bir antrenörden beklenen ilk davranış sporcuları ile etkili ve olumlu bir iletişim kurmasıdır. Karşılıklı olarak birbirlerinden bekledikleri duydu ve düşünceleri dile getirmelidir (Gerçek 2017). Bir antrenörde bulunması gereken özellikleri bu şekilde sıralanabilir;

- ✓ Etkin iletişim becerisine sahip olma,
- ✓ Bilimsel bilgiye önem verme,
- ✓ Yetenekli sporcuları fark edebilme,
- ✓ Sporcu sakatlığı hakkında bilgili olma,
- ✓ Sporcuların sürekli olarak gelişimini destekleme,
- ✓ Antrenman ve sporcu performansında ölçme ve değerlendirme yapabilme,
- ✓ Sporcuların beslenmeleri ile ilgili bilgi sahibi olma,
- ✓ Sporculara gerekli olan her türlü egzersizleri hakkında bilgi verebilme,
- ✓ Sporcuların yarışma ve antrenman performansını değerlendirebilme,

- ✓ Mesleğini sevmeye ve kendine güven,
- ✓ Sağlam bir kişiliğe sahip olma,
- ✓ Etkili bir motivasyona sahip olma,
- ✓ Yaşam tarzı ve davranışlarıyla örnek olma,
- ✓ Tereddütlerini, kendi hata ve kusurlarını belli etmeme,
- ✓ Olumsuz düşüncelerden uzak olma,
- ✓ Otoriteyi koruyabilme,
- ✓ Dışa dönük bir kişilik yapısı,
- ✓ Sporcunun ruh halini anlayabilme,
- ✓ Empati kurabilme yeteneği sahip olma.
- ✓ Fiziksel yetenekleri tam olmalıdır.

İyi bir antrenör, yalnızca branşıyla ilgili teknik ve teorik bilgiye sahip olmakla kalmaz; aynı zamanda kültürel birikimi, kişilik özellikleri ve liderlik becerileriyle sporcularına çok yönlü rehberlik eden kişidir. Sporcularıyla kurduğu sağlıklı iletişim, empati, yapıcı tutum ve motivasyon becerileri sayesinde onların hem sportif hem de kişisel gelişimlerini destekler. Alanında uzmanlaşmış, yeniliklere açık, etik ilkelere bağlı ve yaşam tarzıyla örnek olan antrenörler; aynı zamanda bir öğretmen, bir lider ve bir rol model olarak sporcuları üzerinde kalıcı etkiler bırakırlar (Doğan,2005; Sevim ve dğ 2001).

Antrenör spor branşına uygun gerekli bilgi donanımına ve kendi mesleği ile bağlantılı olan diğer konularda bilgi sahip değildir. Sporcuları ile daha kaliteli bir iletişim kurmak sohbet halinde kalmak için yeterli düzeyde genel kültür bilgisi olmalıdır. Bir antrenör mesleğine uygun bir karakterde olmalıdır. Başka bir deyişle bir antrenör, spor bilgisi, yeniliğe açık olma, dürüstlük, örnek olma, olgunluk, ilgili olma, sabırlı olma ve mizah anlayışına sahip olma (Sevim ve dğ 2001).

2.1.3. Antrenörlük ilkeleri

Antrenörleri görevleri, sorumlulukları ve ilkeleri birbiriyle bağlantılıdır. Antrenörlüğün ilkeleri şu şekilde sıralanabilir (Konter, 1996).

Antrenörler,

- ✓ Sporcunun kapasite ve potansiyelini farkında olmalı ve gelişimine temel kaynak olmalıdır.
- ✓ Bireysel farklılıkları gözeterek, sporcularının gelişimini ve çıkarlarını ön planda tutmalıdır.
- ✓ Gerçekçi hedefler koyarak mükemmelliğe ulaşabilmek için sürekli çalışmalar yapmalıdır.
- ✓ Yol göstermeyi, öğretmeyi, disiplinli olmayı, yardımlaşmayı, hakemlere, görevlilere, rakiplere saygılı davranmayı ve uygun dille tepkilerde bulunmayı öğretebilmelidir.
- ✓ Sporcularına sıkılmayacakları şekilde eğlendirici bir ortamda antrenman yaptırmalıdır.
- ✓ Saygınlık kazanması için -sporcularla ilişkilerinde dürüst ve tutarlı olmalıdır.
- ✓ Yeniliklere ve bilime karşı açık olmalı sürekli gelişime önem vermelidir. Sorumluluk sahibi ve öğrenmeyi arzulayan bireylerle çalışmalıdır.
- ✓ Sporu sevdirek sporcularının sporu bir yaşam felsefesi olarak benimsemelerini sağlamalı ve sporcularının, sporu yaşam boyu sürdürmelerini teşvik etmelidir.
- ✓ Cinsiyet, yaş, din, dil, ırk vb. ayrım gözetmeksizin ayrımcılık yapmamalıdır,
- ✓ Kişisel ve iş hayatında etik ilkeleri benimsemek ve uygulamalarında örnek olmak,
- ✓ Sporcunun aileleri ile olan ilişkisinde antrenörün rolünün netleştirilmesi gerekir,
- ✓ Antrenörlük yetkilerini kötüye kullanmamalıdır,
- ✓ Sporculara, bir antrenman sırasında gerekli bilgileri sağlamalıdır,

- ✓ Kendinden farklı başkalarının değerlerine, görüşlerine ve fikirlerine saygı duymalıdır,
- ✓ Sporcunun aileleri ile olan ilişkisinde antrenörün rolünün netleştirilmesi gerekir,
- ✓ Etik ilkelere sahip olmalıdır.

Sporun bir parçası olan antrenörler davranışları ile sporcularını olumlu yada olumsuz etkilemektedirler. Olumsuz davranışları sporcuları spordan koparıırken olumlu tutumları ve rolleri sporcuların sporculuk hayatlarını sürdürmeleri açısından önemli rol oynamaktadır. Sporcular sürekli olarak antrenörlerinin davranışlarını gözlemlediklerinden dolayı antrenörel etik ilkelere göre davranmaları oldukça önemlidir (Dolaşır, 2006).

2.1.4. Antrenör Tipleri

Genel olarak antrenör tipleri aşağıda ki gibi sınıflandırılmıştır (Çalışkan 2001):

- ✓ Aşırı disiplinli otoriter
- ✓ Uysal ve iyi huylu
- ✓ Gergin ve hareketli
- ✓ Gevşek antrenör olarak sınıflandırılmışlardır.

2.1.4.1. Aşırı disiplinli otoriter antrenör

Otoriter antrenör bağımsız karar vermeyi benimseyen, karar yetkisinin kendisinde olduğunu düşünen ve tüm yetkilerin kendisinde ulunduğunu savunan antrenör tipidir (Pido, 2015; Sevim, 2002). Bu tarzı benimseyen antrenörler, sporcuları sadece verdikleri komutları yerine getirmekle sorumlu birer birey olarak görmektedirler (Martens, 1998). Kararları tek başına alan antrenörler, komut verme konumunda kendilerinin görürken sporcuları ise komutlara uyma ve itaat etme rolünde görürler (Konter, 1996). Disiplinli, planlama ve organize etme konularında güçlü yeteneklere sahip tiplerdir (Çalışkan ve Göral, 2015).

Sporcuları birer araç olarak görerek bütün başarıyı kendilerine mal eden tamamen yarışma odaklı bir sistem içerisindedirler (Konter, 1996). Sporcı ile iletişimleri sert ve motivasyon etme şekilleri korkudur (Çalışkan ve Göral, 2015).

2.1.4.2.Uysal ve iyi huylu antrenör

Bu tarz antrenör grupları, sporcular tarafından saygı duyulan, sevilen ve sempati beslenen bireylerdir. Sporcularla samimi ve özverili bir iletişim kurarlar; yaşanan zorluklarda ise yapıcı ve pozitif yaklaşımlar sergileyerek süreci yönetirler. Bu iletişim biçimi, sporcuların antrenörleriyle kolaylıkla etkileşime geçmelerine olanak tanır. Söz konusu yaklaşımın olumlu yönleri arasında; karşılıklı sevgi, sıcak bir duygusal bağ ve güçlü bir takım ruhunun oluşması yer almaktadır. Bu atmosfer, çoğu zaman beklentilerin üzerinde performans sonuçları doğurmakta ve sporcuların potansiyellerinin ötesine geçmelerini sağlamaktadır. Ancak bu anlayışın olumsuz yanı, antrenörün zaman zaman yetersiz bir otorite profili çizmesine ve esnek tutumları nedeniyle liderlik gücünün zayıf algılanmasına neden olabilmesidir (Başer, 1996).

2.1.4.3.Gergin ve hareketli

Bu tür antrenörler genellikle sürekli bir endişe ve telaş hali içerisinde olup, aşırı derecede hassas ve alıngan bir tutum sergileyebilirler. Spor alanındaki bilgi düzeyleri yeterli ve donanımlı olmasına rağmen, içsel bir huzursuzluk taşırlar. Bu yaklaşımın olumlu yönü, sporcuların form düzeylerini korumaları ve daha fazla çaba sarf etmeleri açısından motive edici olabilmesidir. Ancak öte yandan, antrenörün yoğun ve sürekli beklentileri sporcularda zamanla tükenmişlik hissi yaratabilir. Bu durum, sezon tamamlanmadan önce performansta düşüşe ve sporcunun psikolojik olarak yıpranmasına neden olabilir (Çalışkan, 2001).

2.1.4.4.Gevşek antrenör

Olaylara karşı daha çok edilgen kalan, karar süreçlerinde inisiyatif almaktan çekinen ve yeterli düzeyde liderlik kararlılığı sergilemeyen antrenörler bu grupta değerlendirilebilir. Bu bireyler, stresli ya da baskı altındaki anlarda görüş belirtmekten kaçınarak pasif kalmayı tercih edebilirler. Bu tavır, sporcularla kurulan iletişimde yeterince yönlendirici olunamadığını ve takımın motivasyonunun düşük seviyede kaldığını gösterebilir. Böyle bir ortamda sporcuların gelişimi sınırlı kalmakta, antrenör ise daha çok gözlemci veya rehberlik eden bir pozisyonda kalmaktadır. Bununla birlikte, bu yaklaşımın bazı avantajları da vardır; örneğin sporcuya belirli bir özerklik tanınarak bireysel sorumluluk bilinci gelişebilir. Ancak ciddi kararların alınması

gereken durumlarda bu tarzın zayıf kalması, takım içinde yön kaybına ve rol belirsizliğine yol açabilir (Sevim, 2006).

2.1.5. Antrenör sporcu ilişkisi

Antrenör-sporcu ilişkisi, iki tarafın duygu, düşünce ve davranışlarının karşılıklı olarak birbirini etkilediği ve bu etkileşimin nedensel bir bağ içinde kurulan bir ilişkidir (Jowett & Ntoumanis, 2004). Antrenör sporcu ilişkisi karşılıklı bir etkileşim içinde birbirinden bağımsız olmayan bir süreçtir (Arıbaş, 2022). Antrenör sporcu ilişkisi hem motivasyon hem de performans etkileyen önemli faktörlerden olduğundan dolayı son zamanlarda spor psikoloji alanında sıklıkla yer almaktadır. (Mageau ve Vallerand, 2003). Başka bir ifade ile antrenör-sporcu ilişkisi, antrenörlerin sporcuları ile karşılıklı tutum ve davranışlarını, hislerini, düşüncelerini etkileyen bir kavramdır (Avcı ve ark. 2018). Jowett (2017), sporda yüksek performansın sürdürülebilmesi için antrenör ile sporcunun birbirine ihtiyaç duyduğunu ve bu ilişkinin karşılıklı saygı ve olumlu etkileşim temelinde kurulması gerektiğini vurgulamaktadır. Antrenör-sporcu arasındaki sağlıklı iletişim, yalnızca sportif başarı açısından değil; aynı zamanda sakatlık, performans düşüklüğü, duygusal gerilimler ve kriz durumlarında etkili destek sağlama ve sporcuyla motive etme açısından da kritik bir rol üstlenmektedir (Jowett, 2005).

Antrenör ile sporcu arasında kurulan etkili bir ilişki, karşılıklı güven, saygı, empati, açık iletişim, bilgi paylaşımı ve rollerin net olarak kavranması gibi temel değerlere dayanır. Böyle bir ilişki ortamı, sporcuların antrenörlerine olan bağlılığını artırırken, bireysel gelişimlerine de olumlu katkılar sunar. Buna karşılık, zayıf bir antrenör-sporcu ilişkisi; ilgisizlik, güven eksikliği ya da manipülatif tutumlar gibi olumsuz durumlarla karakterize edilebilir (Jowett, 2005). Antrenör, sahip olduğu bilgi ve deneyimi yalnızca öğretici bir araç olarak değil, aynı zamanda sporcunun performansını artırmak ve spora olan bağlılığını güçlendirmek amacıyla kullanır. (Selağzı ve Çepikkurt, 2014). Bu etkileşim, fiziksel becerilerin ötesine geçerek, sporcuların spordan aldığı tatmini, motivasyon düzeyini ve kişisel gelişimini destekleyen bütüncül bir yapının temelini oluşturur (Jackson ve ark., 2011). Sporcuların gelişiminde en etkili kişi antrenördür (Horn, 2008). Pozitif gelişimi

sağlamak için doğru bir antrenör sporcu ilişkisi kurarak mümkün olmaktadır (Almeida, 2018). “Antrenör-sporcu ilişkisi, antrenörlük sürecine bir katkı ya da onun bir getirisi değildir; aksine bu ilişkinin antrenörlüğün temeli olduğu ve sporcunun fiziksel ve psikososyal becerilerinin gelişimini desteklemede büyük bir güç olduğu kabul edilmekte ve antrenörlerin sporcularıyla mükemmel bir çalışma ortaklığı oluşturma yeteneği büyük önem kazanmaktadır” (Jowett, 2005).

Antrenör-sporcu ilişkisi, yalnızca sportif başarı açısından değil, bireyin kişisel ve sosyal gelişimi bağlamında da göz ardı edilemeyecek düzeyde önem taşıyarak yalnızca antrenman sahalarıyla sınırlı kalmayıp, bireyin yaşamındaki daha geniş etkilere de uzanabilmektedir. (Horn vd.2011). Literatürde, bu ilişkinin sporcuların yarışma motivasyonunu belirleyen temel unsurlardan biri olduğu belirtilmektedir (Pope & Wilson, 2015). Sağlıklı ve güçlü bir antrenör-sporcu ilişkisi, sporcunun sportif yaşantısını sürdürebilme, sporu bırakmama ve kişisel doyum sağlama gibi kritik faktörlerde belirleyici rol oynamaktadır (Christensen, 2014). Başka bir deyişle antrenör ile sporcu arasında kurulan ilişki, sportif performanstan ziyade aynı zamanda spordan keyif alma ve sportif doyum sağlama açısından da oldukça önemlidir. Kurulan sağlıklı ve destekleyici bir ilişkinin sporcunun haz, memnuniyet ve tatmin duygularını destekleyerek doyuma ulaşmasını sağlar (Jackson, Grove ve Beauchamp, 2010). Antrenörleri ile ilgili genellikle olumlu düşüncelere sahip olan kişiler antrenörleri ile uyum içerisinde olan kişilerdir (Kenow ve Williams 1999).

Arıpınar ve Donuk’a (2015) göre antrenör, sporcularla kurduğu iletişim sürecinde sergilediği tutum, kullandığı dil ve aktardığı mesajlar aracılığıyla, onların davranışlarını yönlendiren ve motivasyonlarını artıran önemli bir etki unsuru olarak öne çıkar.

Sporcunun fiziksel ve psiko-sosyal gelişimi üzerinde antrenör ve sporcu arasındaki ilişki önemli bir role sahiptir (Jowett & Cockerill, 2002). Antrenör-sporcu ilişkisi antrenörlüğün temel bir parçasıdır. Bu ilişki performansının belirlenmesi, sporcu memnuniyeti ve benlik saygısı oluşumuna yardımcı olmaktadır. (Jowett & Ntoumanis, 2004). Bir sporcu karşısında anlayışlı ve iyi bir ilişki içinde olduğu bir

antrenör görürse başarısızlıktan korkma olasılığını düşerken performansında ve öğrenme arzusunda artış sağlanmaktadır (Sagar & Jowett, 2015).

Jowett ve Cockerill'e (2003) göre, antrenör ile sporcu arasında kurulan sağlıklı ve etkili bir ilişki, sporcunun performansını olumlu yönde etkileyerek başarı düzeyini artırmada önemli bir rol oynar. Bu tür bir ilişki aynı zamanda sporcuların spora yönelik doyumunu ve içsel motivasyonunu yükseltirken, fiziksel gelişimin yanı sıra psikososyal gelişimlerine de katkı sağlar. Antrenör-sporcu ilişkisi antrenman ve müsabaka bitince bitebilen bir ilişki değildir, her gün her zaman gerçekleşen bir ilişkidir. (Mageau ve Vallerand, 2003).

Lavoi (2004) antrenör-sporcu ilişkisinin niteliği; bireylerin ilişkiye özgü katkıları, özgün bireysel özellikleri, yaşanabilecek çatışmalarla başa çıkma becerileri ve bu ilişkideki güçlenme süreçleri ile şekillenmektedir. Lavoi'nin bu ilişkiyi kavramsallaştırma yaklaşımı, karşılıklı bağımlılık temeline dayanmakta; ilişkide kurulan bağların ve psikolojik gelişimi destekleyici etkileşimlerin, sporcunun hem memnuniyet düzeyini hem de performansını artırabileceğini öne sürmektedir. Bu bağlamda, güvenilirlik, birliktelik duygusu, karar alma yetkinliği, çatışmaları ve farklılıkları yönetebilme gibi unsurlar, etkili bir antrenör-sporcu ilişkisinin temel yapı taşları olarak değerlendirilmektedir.

Jowett antrenör-sporcu ilişkisi 3C modelin adını verdiği bir modelle kavramsallaştırarak tanımlamaktadır (Jowett, 2005). Birbirine bağlı duygu, düşünce ve davranışları yansıtan yakınlık (closeness), bağlılık (commitment) ve tamamlayıcılık (complementarity) şeklinde üç temel boyutta tanımlamıştır. Yakınlık, antrenör ve sporcu arasındaki ilişkinin niteliği, tarafların birbirlerine duyduğu güven, saygı ve karşılıklı olan takdir ilişkinin duygusal yönünü yansıtmaktadır. Bağlılık, antrenör ile sporcu arasındaki ilişkinin, herhangi bir karşılık beklemeeksizin sürdürülmesine yönelik karşılıklı istek ve kararlılığı ifade eder. tamamlayıcılık ise antrenör ve sporcunun işbirliği içinde olduklarını ifade eder. Hem antrenörün hem de sporcunun kazanma arzusu taşıması, karşılıklı olarak samimi ve arkadaşça bir iletişim kurmaları ve sorumluluk üstlenme konusunda istekli olmaları, aralarındaki ilişkinin

tamamlayıcılık yönünü ortaya koyar (Jowett, 2005; Jowett, 2008; Adie ve Jowett 2010).

Antrenör-sporcu ilişkisini açısından etkili ve yapıcı olmak için antrenörün yapması gereken bazı temel davranış şunlardır (Freischlag, 1985);

- ✓ Motivasyonunu devamlılığı için sporcuyu takdir etmek ve övmek.
- ✓ Sporcunun aktif katılımını destekleyerek kendisini değerli hissetmesini sağlamak.
- ✓ Takım sporların elde edilen başarının bütün sporcular tarafından kazanıldığının altı çizilmelidir.
- ✓ Sporun zaman zaman yaşayacağı olumsuz durumları sağlıklı biçimde yönetmesi konusunda destek verilmelidir.
- ✓ Mükemmeliyet uğruna sporcunun spor dışı yaşamı ihmal etmeden sosyal, akademik veya kişisel yaşamını göz ardı etmekten kaçınılmalıdır.
- ✓ Sürekli eleştiriden kaçınılmalı, gelişimi göz önünde bulundurularak uygun bir iletişim dili kullanılarak yapıcı olunmalıdır.

2.1.6. Antrenör-sporcu ilişkisi modelleri

2.1.6.1.Wylleman Modeli (Wylleman, 2000)

Kiesler'in (1983) yapmış olduğu kişilerarası davranışlarla ilgili çalışmasından etkilenen Wylleman'ın (2000) “modeli, ilişkileri antrenörler ve sporcular tarafından ortaya konan davranışlar aracılığıyla tanımlar. Modeli üç boyutta açıklamaktadır”.

1. Sosyallik-duygusalılık (antrenör veya sporcunun sosyal veya kişisel bir rol üstlenmesi),
2. Kabul-red (karşılıklı olarak birbirlerine olan olumlu veya olumsuz tutum),
3. Baskınlık-boyun eğme (ilişkideki pozisyonun özellikleri).

Bu model aynı zamanda tamamlayıcılık ve uygunluk yönlerinin vurgulamaktadır. Sporcunun sergilediği olumlu tutumları antrenörün ilişkideki hakimiyetini sağlarken, Öte yandan, sporcunun olumsuz tutum ve davranışları, antrenörün de olumsuz tepkiler vermesini tetikler. Antrenör-sporcu ilişkisi, bu model

sporcuların kişilerarası davranışlara dair kendi algılarını çeşitli yönleriyle değerlendirebilmelerine olanak tanımak amacıyla geliştirilmiştir. Wylleman'ın (2000) modelin olumsuz tarafı sadece davranışsal yönde olup bilişsel ve duyuşsal öğeleri içermemesidir. Ayrıca davranışların antrenör-sporcu etkileşimlerine tek yönlü yaklaşımda bulunduğundan eleştirilmiş ve bireysel farklılıklar konusunda antrenör sporcu arasındaki ilişki üzerindeki etkisi açığa kavuşturmamaktadır (Wylleman, 2000).

2.1.6.2.Poczwardowski'nin modeli (2002)

Poczwardowski vd., (2002) tarafından geliştirilen kuramsal model nitel incelemelere dayanmaktadır. Model antrenör ve sporcuların birbirlerine karşı göstermiş oldukları ilgi modelidir. Modele göre ilişkiyi öğretici (teknik) ve sosyal-psikolojik (veya duygusal) olarak iki şekilde kurulduğunu ifade eder. Antrenörlerin ve sporcuların motivasyonları, kişilik özellikleri, ihtiyaçları ve grup içerisindeki rolleri gibi antrenör sporcu ilişkisi üzerine etki eden faktörlere odaklanır. Bu model, ön ilişki aşaması (işe alma aşaması olarak da bilinir), ilişki aşaması (beş aşama içerir: başlangıç, geçiş, üretken, sonuç, ve sonradan uygunluk) ve ilişki sonrası aşama (duygusal ya tükenmişlik) olarak antrenör sporcu ilişkisi altında yatan süreci belirler (Poczwardowski 2007).

2.1.6.3.Mageau ve Vallerand'ın motivasyon modeli (2003)

Mageau ve Vallerand (2003) tarafından geliştirilen motivasyon modeli, antrenör davranışlarının sporcu motivasyonu üzerindeki etkisini açıklamaktadır. Bilişsel değerlendirme teorisine, (Ryan, 1982) ve dışsal ve içsel motivasyonun hiyerarşik modellerine (Vallerand, 1997,) dayanan, Mageau ve Vallerand'ın Motivasyon Modeli, antrenör davranışlarının sporcuların motivasyonları üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Bu yaklaşımlar, sporcuların temel psikolojik ihtiyaçlarının – özerklik, yeterlik ve ilişki kurma – karşılanmasına katkı sağlar ve dolayısıyla sporcunun motivasyonel yapısını, özellikle içsel motivasyon ve kendi seçimiyle oluşan dışsal motivasyon türlerini doğrudan etkiler. Ayrıca model antrenörlerin tüm sporculara tek tip yaklaşmadıkları, aksine her bir sporcunun algılanan ya da gerçek motivasyon düzeyi ile davranış biçimlerine göre tepkiler verdikleri belirtilmektedir.

Bu bağlamda, sporcular arasındaki bireysel farklılıklar, antrenör davranışlarının şekillenmesinde önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Mageau ve Vallerand, 2003).

2.1.6.4.Jowett'in 3 + 1C'nin Modeli (2007)

Jowett, antrenör-sporcu ilişkisinin kavramsal yapısı birden fazla boyutlu bir model geliştirmiştir (Jowett, 2007). Kelley ve Thibaut'un (1978) kişilerarası ilişkilerin altında yatan süreçlere odaklanan karşılıklı bağımlılık teorisi (Interdependence Theory) üzerine yapılan çalışmasından kaynaklanmıştır. Bu model yakınlık (closeness), bağlılık (commitment) ve tamamlayıcılık (complementary) yapılarını ile açıklamışlardır (Jowett ve Ntoumanis, 2004). Yakınlık, antrenör ile sporcu arasındaki güven, saygı, takdir edilme gibi duygusal bağı gösterir. Bağlılık, zaman içinde birbirlerine karşı kurdukları ilişkinin devam ettirilmesidir. Tamamlayıcılık ise işbirliğine dayalı olarak karşılıklı anlayışlı rahatlatıcı davranışların sergilenmesidir. Ayrıca bu kuramsal yapı içerisine diğer üç boyuta ek olarak ek olarak, eş yönelim (co-orientation) faktörü de dâhil edilmiştir. Eş yönelim; antrenörün ile sporcunun birbirlerinin duygu, düşünce ve davranışlarını ne kadar doğru algılayabildiğiyle ilgilidir (Rhind & Jowett, 2010). Eş yönelim kavramı, bilişsel, duygusal, ve davranışsal Ögerlerin her birini bulundurduğu için bu faktör “+1” bileşeni olarak 3C+1 modeli içerisinde yer almaktadır.

3 + 1C modeli Wylleman'ın modelinin (2000) ve Mageau ve Vallerand'ın Motivasyon Modelinin (Mageau ve Vallerand, 2003) aksine, üç boyutu (duygusal, bilişsel ve davranışsal) birden kapsar. Ayrıca model hem sporcuların hem de antrenörlerin ilişki kalitesinin önemini vurgular ve ilişkilerinin arasındaki anlaşmanın karşılaştırılmasına olanak sağlar (Jowett, 2007).

2.2.Spora bağlılık

2.2.1. Bağlılık

Bağlılık insan henüz anne karnındayken oluşmaya başla yaşam süreci içerisinde çeşitli gereksinimden kaynaklı olarak bu bağlılık devam eder. Bağımlılık istek, kontrol

ve ısrarcı olmakla şekillenir (Shaffer vd, 2000). Bağımlılık yaşamdaki herhangi bir durum, olay, eşya vb. durumlara karşı gösterilmiş olan sevgi, saygı, yakınlık duyma, benimseme gibi duygu durumlarını gösterme eylemleridir (Evrin, 2016). Türk Dil Kurumuna göre “bağlı olma durumu” ve “merbutiyet” olarak tanımlanan bir kavramdır (TDK, 2024).

Bağlılık, bireyin olumlu duygular hissettiği olguya karşı yakınlık düzeyi olarak ifade edilmektedir (Mercan, 2006). Bağlılık bireyin hayatı boyunca herhangi bir dönemde karşılaşılabileceği olay yada olguyu hayatının merkezine almasıdır (48). Yapılan bir işe karşı tatmin olabilme, doyula ulaşabilme, ısrarcı olabilme ve olumlu yönden ilerleyebilen zihinsel bir süreçtir (Schaufeli vd., 2002). “Bağlılık; bir kişiye, bir duruma, bir kulübe, bir takıma, bir kuruma, bir örgüte veya bunların dışında herhangi bir şeye karşı saygı duyma, sevgi duyma, yakınlık hissetme ve sadakat gösterme durumlarına karşılık olarak gelmektedir” (Tutar, 2016). Bağlılık, bir kişiye, düşünceye, kuruma, takıma veya üstün gördüğü bir şeye karşı yakınlık görmesi ve içselleştirmesidir (Mercan 2006). Bağlılık, Bireyin görevini sahiplenerek, işini kendinden gurur duyarak yerine getirmesi, yapılan işe değer vermesi, önem ve tatmin duygusuyla beraber işe karşı oluşan istekli ve arzulu olma durumu olarak açıklanır

Başka bir tanıma göre bağlılık, bir şeye karşı duygusal, zihinsel veya fizyolojik olarak tepkiler vermesi ona alışmasıdır ve bırakmak istediğinde kendi dürtülerini kontrol edememesidir (Byun ve diğ., 2009).

Bağlılık kavramı bireylerin normal hayatlarında ve yaptıkları işlere karşı içselleştirme, zindelik ve adanmışlık gibi olumlu duyguları içerisinde barındıran ve hayatlarında önemli bir yer tutmaktadır (Schaufeli vd., 2002). Bağlılık kendi içerisinde üç önemli özellik barındırmaktadır bunlar;

1. Bağlı olunan şeye karşı çok güçlü bir istek.
2. Bağlı olunan şeye karşı zaman zaman kontrolü kaybetmek.
3. Bağlı olunan şeye karşı ısrarcı davranmak (Shaffer vd., 2000).

2.2.2. Bağımlılık çeşitleri

Kahn 1990 yılında bağıllığı konusunu tanımlarken bağıllığı; bilişsel, duygusal ve davranışsal olarak üç boyutta açıklamıştır. Kahn bu bağıllık çeşitlerini çalışanların performanslarını gerçekleştirme üzerine açıklamıştır. “Kahn’a göre bağıllık kavramının 3 farklı boyutu vardır. Bu boyutlardan birincisi; örgütün amaç, hedef ve değerlerine inanmakla beraber bu değerlerin desteklenmesini açıklayan bilişsel boyuttur. İkincisi; örgüte karşı hissedilen sevgi, ait olma ve adanma duygularını barındıran duygusal boyut ve üçüncüsü ise; örgütün içerisinde kalma ve örgüt için uzağa gitme isteğini içeren davranışsal boyuttur” (Kahn, 1990).

2.2.2.1. Davranışsal Bağıllık

Bağıllığın fiziksel boyutunu ifade etmektedir. Bu kavram, çalışanları örgüte bağlı kalarak çalışmaya istekli, örgütten ayrılmama ve istikrarlı olma sürecini kapsar (Mowday ve diğerleri 1982; DeCotiis ve Summers, 1987).

Davranışsal bağıllık, bireyin örgüt içerisindeki tutum ve davranışsal eğilimlerini kapsamaktadır. Çalışan, belirli bir davranışı sergiledikten sonra bu davranışı sürdürerek bu davranış sonucunda davranışını haklı görme ve meşrulaştıran tutumlar sergiler. Böylece sergilenen bu tutum, davranışın tekrarlanma olasılığını artırarak bireyin örgütsel bağıllığını davranışsal düzeyde tekrar etme olasılığını artırır (Meyer ve Allen, 1991).

2.2.2.2. Duygusal Bağıllık

Kahn’a göre duygusal bağıllık kendini yaptığın işe adamaktır. İşini en iyi şekilde yapma zor durumlarda pes etmeden içtenlikle işine sarılma, moral ve motivasyonunu bozmadan işini yapmaktır (Schaufeli ve diğerleri, 2002). Duygusal bağıllığı zayıf olan bireyler ise zamanla işinden ve arkadaşlarından uzaklaşarak tükenmişlik yaşarlar ve bu durum işlerine olumsuz yansımaktadır (Wildermuth, 2008). Duygusal bağıllık yüksek olan çalışanlar disiplinli, işine önem veren, kurallara uy an ve sorumluluk alma bilincinde olan kişilerdir (Van Scotter ve Motowidlo, 1996).

2.2.2.3. Bilişsel bağlılık

Bilişsel bağlılık, çalışanların yürüttükleri işten keyif almalarını ifade eder. Bu haz duygusu, bireyin görevini içten bir mutlulukla yerine getirmesiyle ortaya çıkar. İşine yüksek düzeyde odaklanan çalışanlar, zamanın nasıl geçtiğini fark etmeyecek kadar yoğun bir dikkatle çalışmalarını sürdürürler. Çalışanın işe olan ilgisi, heyecanı, yoğunlaşma düzeyi ve konsantrasyonu gibi bilişsel durumları, işin verimliliği üzerinde doğrudan etkilidir. Bilişsel bağlılığı yüksek bireylerde dikkat ve odaklanma sorunu görülmediğinden, performans düzeyleri de buna bağlı olarak artış göstermektedir (Bakar, 2013).

2.2.2. Sporda bağlılık

Sporda başarılı bir performans için yapılan antrenmanlar yeterli değildir. Sporunun spora devamlı gelmesini sağlamak sporu sevdirmek ve böylece spora karşı bir bağlılık duygusu geliştirme oldukça önemlidir. Sporcuları yeteri düzeyde motive edip spora bağlılığı sağlanmalıdır. Yapılan antrenmanların uzun süreli zorlu olmasına karşı sporcunun bunu yapması ve devam etmesi için bir takım psikolojik becerilere sahip olması gerekir. Bu anlamda sporcuların yaptıkları antrenmana ve spora devam etmeleri için doğru motivasyon kaynakları kullanılmalı ve uygun motive biçimleri belirtilmelidir. “Dışsal uyarımlar bireyin dışında olan ve görevin yerine getirilmesi durumunda elde edilecek fayda ve ödüller, içsel uyarımlar ise bireyin içinde olan ve bir göreve duyulan ilgi ve alınan keyiftir” (Wann, 1997). Spora bağlılık fiziksel, sosyal ve zihinsel olarak sağlık sonuçları almak için dikkat edilmesi gereken bir kavramdır (Lonsdale vd., 2007).

Sporda bağlılık, spor ortamlarında inanç, çaba, enerji ve haz gibi kavramları içermekte olan sürekli ve tutarlı deneyimler olarak tanımlanabilmektedir (Lonsdale vd. 2007). Yaptığın spora kendini adama, ilgi duyma, içselleştirme ve enerjik bir şekilde aktif katılım sağlama olarak nitelendirilir (Guillén ve Martínez-Alvarado (2014). Wann (1997), sporda başarılı olunması için fizyolojik ve yapısal faktörlerin çok önemli olduğu kadar sporcuların spora devamlılığını sağlayacak önemli bir etkende spora bağlılık olduğunu vurgulamaktadır.

Sporcu bağıllığı, bireyin katıldığı sportif faaliyet sırasında kendine olan güveninin artırması, yüksek düzeyde özveri göstermesi ve etkinliğe canlılıkla katılım sağlaması biçiminde tanımlanabilir. Bu bağıllık, sporcunun fiziksel etkinlik esnasında kalıcı ve olumlu yönde bilişsel ve duyuşsal bir deneyim yaşamasını da içerir. Ayrıca kavram, inanç, çaba, enerji ve keyif alma gibi öğeleri içermektedir (Lonsdale vd., 2007). Spora bağıllığı yüksek olan sporcular ileriye dök hedefleri olan ve sporda devamlılığı amaçlayan sporculardır. Yapılan birçok araştırma, sporu bırakamama ve uzun yıllar devam etmenin en önemli nedenlerinden biri olarak spora olan bağıllık olduğunu göstermiştir (O'Neil ve Hodge, 2020). Spora bağıllığı sporcu ile kurulan olumlu ilişkiler ile mümkün olmaktadır. Kurulan ilişkinin yönü ve şiddeti sporcunun uzun yıllar spora bağlı kalmasını etkilemektedir (Martinez ve ark., 2016).

Sporda bağıllığın oluşması için sporcunun yaptığı işe karşı saygı duyması, göstermiş olduğu çaba ve davranışlarına göre şekillenir (Tutar, 2016). Sporda bağıllık, sporcunun içinde bulunduğu spor ortamında sevgi gösterme, aidiyet hissetme, hedef koyma, çaba gösterme, hedefleri için devamlı ve gayretli çalışma gibi pozitif olguları içerir (Peke, 2020). Spora bağıllık düzeyinin yüksek olması hedeflere odaklanma becerisini oluştururken disiplinli olmayı da sağlar. Bu oluşan disiplin kişinin hayatta karşılaşacağı başka konulara karşıda kullanmasını sağlamaktadır. Spora bağıllık, sağlıklı bir yaşam sürdürme, disiplinli olma, düzenli spor yapma, motivasyonunu yüksek tutma, fiziksel ve zihinsel olarak sağlığı korumak ve geliştirmek için önemlidir (Kayhan vd., 2020).

Spora bağıllık Guillén and Martínez-Alvarado (2014), tarafından 3 başlıkla ele alınmaktadır. Bunlar;

- ✓ Zindelik, meydana gelen zorluklara karşın yapabileceğinin en iyisini yapmaya çalışması ve en iyi performansa sahip olmaya çalışmak.
- ✓ Adanmışlık, yapılan sporun bir parçası olarak, sporunla gurur duyması, coşku ve ilham hislerinin oluşması, meydan okuyabilmesidir.
- ✓ İçselleştirme, yaptığı sporu özümsemesi, kendini işine yoğunlaştırması, odak noktasının sporunun olması ve sporunu benimsemesidir.

2.2.3. Spora Bağlılık Modeli

Spora Bağlılık Modeli (Sport Commitment Model): "Spor katılımına devam etme arzusunu ve kararlılığını temsil eden psikolojik bir yapı" olarak tanımlanmaktadır. Bireylerin spora katılımı ve bunu sürdürme kararlılığını incelemektedir. "Spora bağlılık modeli, bireylerin katıldıkları faaliyetlere bağlılıklarının altında yatan anlama odaklanır. Modelde sporcunun spora katılımdan keyif alması, kişisel kaynaklara yatırım yapması, sporun değerli fırsatlar sağladığını algılaması ve spora katılımının sosyal çevresi tarafından desteklenmesinin etkisi spora bağlılık olarak açıklanmıştır" (Scanlan ve diğ., 2003).

Casper and Andrew'a (2008) göre sporcu bağlılığı, spor bağlılığını artırabilen ya da azaltabilen spor keyfi, katılım alternatifleri, kişisel yatırımlar, sosyal kısıtlamalar ve katılım fırsatları olarak sıralanan beş temel unsur doğrudan etkilemektedir. Bu unsurlar sporcu bağlılığının spor bağlılığına neden olabilen kavramlardır. Bu unsurlar aşağıda sunulmuştur. (Casper and Andrew 2008);

Spor keyfi, haz ve eğlence gibi duygu durumlarının ortaya çıkması ve deneyimler sonrası pozitif duygusal tepkilerin verilmesi.

Katılım alternatifleri, mevcut durumdaki etkinliklere katılımın sürmesi için en çok tercih edilen seçeneklerin seçiciliğini ifade eder.

Kişisel yatırımlar, spora katılımın devam edebilmesi için sarf edilen zaman, çaba ve enerji benzeri bireysel kaynaklardır kaynaklarıdır.

Sosyal kısıtlamalar, etkinliğe katılmaya devam etme süreci içerisinde oluşan sosyal beklenti ya da sosyal normlardır.

Katılım fırsatları, sosyal etkileşim, arkadaşlık, ve fiziksel koşullandırma benzeri devamlılık kapsayan yararlar şekilde ifade edilmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların spora bağlılık düzeylerine olan etkisinin nicelemek amacıyla nicel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma ilişkisel tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Tarama deseni hiçbir şeye müdahale etmeden bir durumu etkileyip değiştirmeden olduğu gibi yansıtmaktır (Karasar 2005). Birden fazla değişkenin birlikte nasıl değiştiğini veya hangi seviyelerde değişim gösterdiğini belirlemeyi amaçlayan bir analiz yaklaşımı olan ilişkisel tarama modeli, genel tarama modeli kapsamında bulunmaktadır. (Karasar 2005).

3.2.Evren ve Örneklem/Araştırma Grubu

Bu çalışmanın evrenini Ağrı ilinde bulunan aktif spor yapan sporcular oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 256 erkek ve 186 kadın olmak üzere toplamda 442 sporcu oluşturmaktadır.

Tablo 1’de çalışmaya katılım gösteren sporculara ilişkin hem demografik özellikleri hem de spora ilişkin bazı bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1. Sporcuların demografik özellikleri

Değişken	Katılımcı	F	%
Cinsiyet	Kadın	186	42.1
	Erkek	256	57.9
Milli Sporcu Olma	Evet	27	6.1
	Hayır	415	93.9
Eğitim Durumu	İlkokul Mezunu	29	6.6
	Ortaokul Mezunu	203	45.9
	Lise Mezunu	176	39.8
	Lisans Mezunu	34	7.7
Antrenör Cinsiyeti	Kadın	78	17.6
	Erkek	364	82.4
Spor Branşı	Bireysel Sporlar	327	74.0
	Takım Sporları	115	26.0
Toplam		442	100.0

Tablo 1'de çalışmaya katılan 442 sporcunun demografik ve spora ilişkin bazı özellikleri sunulmuştur. Katılımcıların %57.9'u erkek, %42.1'i kadındır. Sporcuların yalnızca %6.1'i milli sporcu olduğunu belirtmiştir. Eğitim düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%45.9) ortaokul mezunu olduğu görülmektedir. Antrenörlerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde ise erkek antrenör oranının (%82.4) kadın antrenörlere (%17.6) kıyasla oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Sporcuların çoğunluğunun bireysel spor (%74.0) ile ilgilendiği görülmektedir. Katılımcıların yaş ortalaması 14.18 (SS = 3.30) iken, spora başlama yaşına göre hesaplanan spor yaşı ortalaması 3.09'dur (SS = 2.81). Sporcuların çalıştıkları antrenörlerin yaş ortalaması 36.90 (SS = 8.26), antrenörlük süresi ortalaması 10.43 yıl (SS = 7.61), aynı antrenörle çalışma süresi ise ortalama 2.48 yıldır (SS = 1.94). Bu veriler, katılımcıların büyük çoğunluğunun ergenlik döneminde olduğunu ve deneyimli antrenörlerle çalıştıklarını göstermektedir.

3.3.Verilerin toplanması

Araştırma için Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinden Etik Kurul Raporu ve Ağrı Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü'nden araştırma izni alınmıştır. 31.01.2025 tarih ve E 95531838-050.99-124709 sayılı karar ile araştırmanın uygulanmasına izin verilmiştir.

Veri Toplama Teknikleri

Antrenör-sporcu ilişkisi Envanteri

Jowett ve Ntoumanis (2004) tarafından geliştirilen Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri (Coach-Athlete Relationship Questionnaire - CART-Q), antrenör-sporcu arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için tasarlanmış öz-değerlendirme aracının Türkçe'ye uyarlanması Altıntaş ve arkadaşları (2012) tarafından yaşları ortalaması 15.6 olan toplam 151 adolesan sporcu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu envanter, yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılık olarak adlandırılan üç alt boyut ve 11 maddeden oluşmakta ve envanterin sporcu için 11 maddeden oluşan bir formunun yanı sıra antrenör için de 11 maddeden oluşan başka bir formu vardır. Ölçüm aracı, kesinlikle katılmıyorum seçeneğiyle kesinlikle katılıyorum seçeneği aralığında 7 değerlendirme basamağına sahip maddeler içermektedir. Yapı geçerliği bulguları, envanterin

orijinalindeki gibi üç faktörlü yapıyla tutarlı olduğunu ortaya koymuştur. Uyum index değerleri sporcular için RMSEA=0.08, SRMR=0.05, NFI=0.98, NNFI=0.98 ve CFI=0.99 olduğu belirlenmiştir. Envanterin, güvenirlik katsayısı olan cronbach alfa iç tutarlılık değerlerinin sporcular için olan formunda, alt boyutlarda, 0.82 ve 0.90 arasında olduğu saptanmıştır (Altıntaş ve ark., 2012).

Spora bağlılık ölçeği

Spora Bağlılık Ölçeği, Sırgancı, Araç-İlgar ve Cihan tarafından 2019 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirliği “zinde olma”, “adanma”, “içselleştirme” alt boyutları ve ölçeğin tamamı için sırasıyla 0.79, 0.80, 0.82 ve 0.91 olarak hesaplanmıştır. Alt boyut birleşik güvenirlikleri ise zinde olma ve adanma alt boyutunda 0.89, içselleştirme alt boyutunda 0.87; ölçeğin tamamında ise 0.95’dir. Her bir faktörün ortalama varyansının ise 0.50’nin üzerinde olduğu bulunmuştur.

Schaufeli, Bakker (2004) tarafından geliştirilen, Türkçe uyarlaması Sırgancı, vd., tarafından (2019) geliştirilen Spora Bağlılık Ölçeği, Jowett ve Ntoumanis (2004) tarafından geliştirilen Türkçe’ye uyarlanması Altıntaş ve arkadaşları (2012) tarafından yapılan Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri ve uzman görüşü alınarak oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından 10 maddeden oluşan katılımcıların kişisel özelliklerinin belirlenmesi amacıyla oluşturulan form kullanılacaktır.

3.4.Verilerin Analizi

Sporcuların antrenörleriyle ilişkilerini değerlendirmek ve spora bağlılık düzeylerini incelemek amacıyla toplanan verilerin analizine geçilmeden önce normallik dağılımları ve betimsel istatistikleri incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur. Ön analizler kapsamında 484 katılımcıya ait veri setindeki uç değerler kontrol edilmiş ve standartlaştırılmış z skorları ± 3 sınırlarının dışında kalan veriler uç değer olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda 42 katılımcının verisi temizlenmiş ve analizler 442 sporcudan oluşan nihai örneklem üzerinden yürütülmüştür.

Tablo 2. Sporcuların ölçeklerden aldıkları puanların normallik dağılımları ve betimsel istatistikleri

Değişken	α	Ort.	S.s.	Medyan	Mod	Min.	Maks.	Çarpıklık	Basıklık
Antrenör Sporcu İlişkisi Envanteri									
<i>Yakınlık</i>	.62	26.88	1.77	28.00	28.00	20	28	-1.70	2.24
<i>Bağlılık</i>	.66	18.63	3.00	20.00	21.00	8	21	-1.46	1.68
<i>Tamamlayıcılık</i>	.52	25.14	3.24	26.00	28.00	13	28	-1.17	.80
Spora Bağlılık Ölçeği									
<i>Zinde Olma</i>	.79	22.49	2.85	23.00	25.00	11	25	-1.35	1.68
<i>Adanma</i>	.70	22.59	2.56	23.00	25.00	12	25	-1.11	1.01
<i>İçselleştirme</i>	.67	21.56	3.17	22.00	25.00	9	25	-1.03	1.09
<i>Spora Bağlılık</i>	.87	66.64	7.47	68.00	75.00	37	75	-1.11	1.14

Tablo 2’de sporcuların antrenörleriyle ilişkilerine ve spora bağlılık düzeylerine ilişkin ölçümlerin betimsel istatistikleri ile normallik dağılımları sunulmuştur. Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri'nin alt boyutlarında yakınlık (Ort. = 26.88, SS = 1.77), bağlılık (Ort. = 18.63, SS = 3.00) ve tamamlayıcılık (Ort. = 25.14, SS = 3.24) puanlarının üst sınırlara yakın yoğunlaştığı görülmektedir. Spora Bağlılık Ölçeği alt boyutlarında da benzer şekilde zinde olma (Ort. = 22.49, SS = 2.85), adanma (Ort. = 22.59, SS = 2.56) ve içselleştirme (Ort. = 21.56, SS = 3.17) puanlarının yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Toplam spora bağlılık puanı ortalaması ise 66.64’tür (SS = 7.47). Ölçeklere ilişkin iç tutarlılık katsayıları $\alpha = .52$ ile $\alpha = .87$ arasında değişmektedir. Tamamlayıcılık alt boyutunun güvenilirliği nispeten düşük olmakla birlikte, .50 ve üzerindeki değerlerin özellikle erken araştırma aşamalarında kabul edilebilir olduğu belirtilmektedir (Nunnally, 1978).

Değişkenlerin normalliği çarpıklık ve basıklık değerlerine göre değerlendirilmiştir. Bu bağlamda tüm değişkenlerin ± 3 sınırları içerisinde kaldığı ve bu durumun normallik varsayımının sağlandığını gösterdiği söylenebilir (Newell & Hancock, 1984). Özellikle negatif çarpıklık değerleri katılımcıların ölçek maddelerine yüksek puan verme eğilimini yansıtmaktadır.

Elde edilen bulgular kapsamında değişkenler arasındaki ilişkileri ve grup düzeyinde ortaya çıkan farkları belirlemek amacıyla parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiği varsayımı doğrultusunda grup

karşılaştırmaları için bağımsız örneklem t-testi ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA), değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için ise Pearson korelasyon katsayısı analizi tercih edilmiştir. Antrenör sporcu ilişkisinin spora bağlılığa etkisinin tespitinin yapılabilmesi için de çoklu doğrusal regresyon kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak esas alınmış ve etki büyüklükleri de değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda η^2 (eta kare), Cohen's d ve Pearson r değerleri hesaplanarak yorumlamalara dahil edilmiştir (Cohen, 1988).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

Bulgular

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği, bağımsız örneklem t-testi aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi

Ölçek	Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort.	S.s	t	p
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	Kadın	186	26.84	1.67	-.363	.717
		Erkek	256	26.91	1.85		
	Bağlılık	Kadın	186	18.37	3.34	-1.545	.123
		Erkek	256	18.82	2.71		
	Tamamlayıcılık	Kadın	186	25.19	3.18	.282	.778
		Erkek	256	25.11	3.29		
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Kadın	186	22.32	2.91	-1.078	.281
		Erkek	256	22.61	2.80		
	Adanma	Kadın	186	22.51	2.60	-.558	.577
		Erkek	256	22.65	2.53		
	İçselleştirme	Kadın	186	21.62	3.16	.336	.737
		Erkek	256	21.52	3.17		
	Spora Bağlılık	Kadın	186	66.45	7.41	-.460	.646
		Erkek	256	66.78	7.52		

$p < .05$

Tablo 3'te sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile spora bağlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik bağımsız örneklem t-testi sonuçları sunulmuştur. Yapılan analizler sonucunda, antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık ölçeğinde cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği görülmüştür ($p > .05$). Bu bulgular hem antrenörle kurulan ilişkinin boyutlarında hem de sporcuların spora olan bağlılık düzeylerinde kadın ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ayrım olmadığını göstermektedir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği, bağımsız örneklem t-testi aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin eğitim düzeyi değişkenine göre incelenmesi

Ölçek	Değişkenler	Eğitim Düzeyi	N	Ort.	s.s	F	p
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	İlkokul Mezunu	29	26.79	2.11	.053	.984
		Ortaokul Mezunu	203	26.86	1.84		
		Lise Mezunu	176	26.90	1.61		
		Lisans Mezunu	34	26.94	1.98		
	Bağıllık	İlkokul Mezunu	29	18.45	3.31	.686	.561
		Ortaokul Mezunu	203	18.49	3.20		
		Lise Mezunu	176	18.70	2.75		
		Lisans Mezunu	34	19.24	2.70		
	Tamamlayıcılık	İlkokul Mezunu	29	25.48	4.03	.406	.748
		Ortaokul Mezunu	203	25.06	3.29		
		Lise Mezunu	176	25.09	3.07		
		Lisans Mezunu	34	25.62	3.14		
Spora Bağlılık	Zinde Olma	İlkokul Mezunu	29	23.62	1.70	1.834	.140
		Ortaokul Mezunu	203	22.52	2.85		
		Lise Mezunu	176	22.30	2.90		
		Lisans Mezunu	34	22.32	3.21		
	Adanma	İlkokul Mezunu	29	23.48	2.05	1.636	.180
		Ortaokul Mezunu	203	22.50	2.64		
		Lise Mezunu	176	22.48	2.50		
		Lisans Mezunu	34	22.97	2.66		
	İçselleştirme	İlkokul Mezunu	29	21.83	3.20	.233	.874
		Ortaokul Mezunu	203	21.44	3.18		
		Lise Mezunu	176	21.66	3.10		
		Lisans Mezunu	34	21.47	3.51		
	Spora Bağlılık	İlkokul Mezunu	29	68.93	5.70	.994	.396
		Ortaokul Mezunu	203	66.46	7.61		
		Lise Mezunu	176	66.44	7.43		
		Lisans Mezunu	34	66.76	8.11		

p < .05

Tablo 4'te, sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile spora bağlılık düzeylerinin eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları sunulmuştur. Yapılan analizler sonucunda, hem antrenör-sporcu ilişkisine (yakınlık, bağıllık, tamamlayıcılık) hem de spora bağlılık ölçeğine ait tüm alt boyutlara (zinde olma, adanma, içselleştirme) ve toplam spora

bağlılık puanına ilişkin değişkenlerde eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilememiştir ($p > .05$). Elde edilen bulgular doğrultusunda sporcuların antrenörleriyle kurdukları ilişkiler ile spora olan bağlılık düzeylerinin sahip oldukları eğitim düzeyinden bağımsız olarak benzer düzeylerde seyrettiğini göstermektedir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin yaş ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Pearson Korelasyon aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin yaş değişkenine göre incelenmesi

Ölçekler	Değişken	Pearson Korelasyon	Yaş
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	Pearson Correlation	-.025
		p	.595
		N	442
	Bağlılık	Pearson Correlation	.042
		p	.376
		N	442
	Tamamlayıcılık	Pearson Correlation	-.010
		p	.837
		N	442
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Pearson Correlation	-.052
		p	.274
		N	442
	Adanma	Pearson Correlation	-.029
		p	.549
		N	442
	İçselleştirme	Pearson Correlation	-.005
		p	.913
		N	442
	Spora Bağlılık	Pearson Correlation	-.032
		p	.503
		N	442

$p < .05$; (2-yönlü)

Tablo 5'te, sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin yaş değişkeni ile ilişkisini incelemeye yönelik Pearson korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur. Yapılan analizler sonucunda yaş değişkeni ile hem antrenör-sporcu

ilişkisi alt boyutları (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık) hem de spora bağlılık ölçeği alt boyutları (zinde olma, adanma, içselleştirme) ve toplam spora bağlılık puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > .05$). Elde edilenler doğrultusunda katılımcıların yaşlarının hem antrenörleriyle kurdukları ilişkiler hem de spora yönelik psikolojik bağlılıkları üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin spor branşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği, bağımsız örneklem t-testi aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin branşlarına göre incelenmesi

Ölçek	Değişkenler	Spor Branşı	N	Ort.	S.s	t	p (d)
Antrenör Sporcu ilişkisi	Yakınlık	Bireysel Sporlar	327	26.84	1.85	-.842	.400
		Takım Sporları	115	27.00	1.56		
	Bağlılık	Bireysel Sporlar	327	18.64	3.10	.084	.933
		Takım Sporları	115	18.61	2.70		
	Tamamlayıcılık	Bireysel Sporlar	327	24.99	3.41	-1.663	.097
		Takım Sporları	115	25.57	2.66		
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Bireysel Sporlar	327	22.36	2.83	-1.554	.121
		Takım Sporları	115	22.84	2.89		
	Adanma	Bireysel Sporlar	327	22.48	2.55	-1.574	.116
		Takım Sporları	115	22.91	2.56		
	İçselleştirme	Bireysel Sporlar	327	21.28	3.25	-3.173	.002*
		Takım Sporları	115	22.36	2.77		(d = 0.39)
	Spora Bağlılık	Bireysel Sporlar	327	66.12	7.57	-2.477	.014*
		Takım Sporları	115	68.11	7.00		(d = 0.30)

* $p < .05$; d = Cohen's d

Tablo 6'da sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin spor branşına göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları sunulmuştur. Antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları olan yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılık değişkenlerinde spor branşına göre anlamlı bir farklılık elde edilememiştir ($p > .05$). Benzer şekilde spora bağlılık ölçeğine ait zinde olma ve adanma alt boyutlarında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$).

Buna karşılık, içselleştirme boyutunda anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($t(440) = -3.173$, $p = .002$, $d = 0.39$); takım sporlarıyla ilgilenen sporcular (Ort. = 22.36) bireysel

spor yapanlara (Ort. = 21.28) kıyasla daha yüksek içselleştirme puanlarına sahiptir. Aynı şekilde, toplam spora bağlılık puanı da spor branşına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($t(440) = -2.477$, $p = .014$, $d = 0.30$); takım sporcularının spora bağlılık düzeyleri bireysel sporculara göre daha yüksektir. Her iki değişken için elde edilen Cohen's d değerleri, küçük ile orta düzey arasında bir etki büyüklüğüne işaret etmektedir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin spor yaşı ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Pearson Korelasyon aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin spor yaşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçekler	Değişken	Pearson Korelasyon	Spor Yaşı
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	Pearson Correlation	.023
		p	.629
		N	442
	Bağlılık	Pearson Correlation	.089
		p	.061
		N	442
	Tamamlayıcılık	Pearson Correlation	.058
		p	.226
		N	442
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Pearson Correlation	.045
		p	.341
		N	442
	Adanma	Pearson Correlation	.020
		p	.671
		N	442
	İçselleştirme	Pearson Correlation	.021
		p	.667
		N	442
	Spora Bağlılık	Pearson Correlation	.033
		p	.490
		N	442

$p < .05$; (2-yönlü)

Tablo 7'de, sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin spor yaşı değişkeni ile ilişkisini incelemeye yönelik Pearson korelasyon analizi sonuçları

sunulmuştur. Yapılan analizler sonucunda spor yaşı değişkeni ile hem antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık) hem de spora bağlılık ölçeği alt boyutları (zinde olma, adanma, içselleştirme) ve toplam spora bağlılık puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > .05$). Elde edilenler doğrultusunda katılımcıların spor yaşlarının hem antrenörleriyle kurdukları ilişkiler hem de spora yönelik psikolojik bağlılıkları üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin milli sporcu olma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği, bağımsız örneklem t-testi aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumuna göre incelenmesi

Ölçek	Değişkenler	Milli Sporculuk	N	Ort.	S.s	t	p (d)
Antrenör Sporcu ilişkisi	Yakınlık	Evet	27	27.04	1.65	.474	.636
		Hayır	415	26.87	1.78		
	Bağlılık	Evet	27	19.52	2.01	2.288	.028*
		Hayır	415	18.57	3.04		(d = 0.36)
	Tamamlayıcılık	Evet	27	25.59	2.90	.744	.457
		Hayır	415	25.11	3.26		
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Evet	27	23.30	2.32	1.522	.129
		Hayır	415	22.44	2.88		
	Adanma	Evet	27	23.44	2.26	1.794	.074
		Hayır	415	22.53	2.57		
	İçselleştirme	Evet	27	22.41	2.71	1.439	.151
		Hayır	415	21.50	3.19		
	Spora Bağlılık	Evet	27	69.15	6.37	1.807	.071
		Hayır	415	66.47	7.51		

* $p < .05$; d = Cohen’s d

Tablo 8’de sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumuna göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular sunulmuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarından yalnızca bağlılık değişkeninde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($t(440) = 2.288$, $p = .028$, $d = 0.36$). Milli sporcuların bağlılık düzeyleri (Ort. = 19.52, SS = 2.01) millî olmayan sporculara (Ort. = 18.57, SS = 3.04) göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca küçük ile orta düzey arasında bir etki büyüklüğü olduğu tespit edilmiştir.

Bunun dışında, yakınlık, tamamlayıcılık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık değişkenlerinde milli sporcu olma durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p > .05$). Dolayısıyla milli sporcuların antrenörleriyle ilişkilerinde özellikle bağlanma eğilimlerinin daha güçlü olabileceğini gösterirken diğer boyutlarda milli olma durumunun belirleyici bir etki yaratmadığı bulgusuna ulaşılabilir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörün cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği, bağımsız örneklem t testi aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörün cinsiyetine göre incelenmesi

Ölçek	Değişkenler	Antrenör Cinsiyet	N	Ort.	S.s	t	p (d)
Antrenör Sporcu ilişkisi	Yakınlık	Kadın	78	27.00	1.64	.657	.511
		Erkek	364	26.85	1.80		
	Bağlılık	Kadın	78	19.08	2.63	1.457	.146
		Erkek	364	18.53	3.06		
	Tamamlayıcılık	Kadın	78	26.09	2.50	2.868	.004*
		Erkek	364	24.94	3.35		(d = 0.37)
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Kadın	78	22.65	2.53	.564	.573
		Erkek	364	22.45	2.92		
	Adanma	Kadın	78	22.83	2.47	.923	.356
		Erkek	364	22.54	2.58		
	İçselleştirme	Kadın	78	21.87	3.33	.962	.337
		Erkek	364	21.49	3.13		
	Spora Bağlılık	Kadın	78	67.36	7.18	.939	.348
		Erkek	364	66.48	7.53		

* $p < .05$; d = Cohen’s d

Tablo 9’da sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörün cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular sunulmuştur. Buna göre antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarından yalnızca tamamlayıcılık değişkeninde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($t(440) = 2.868$, $p = .004$, $d = 0.37$). Kadın antrenörlerle çalışan sporcuların (Ort. = 26.09, SS = 2.50) bu boyuttaki puanları, erkek antrenörlerle çalışanlara (Ort. = 24.94, SS = 3.35) göre daha yüksek

bulunmuştur. Ayrıca küçük ile orta düzey arasında bir etki büyüklüğü olduğu tespit edilmiştir.

Fakat yakınlık, bağlılık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık değişkenlerinde ise antrenörün cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$).

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenör yaşı ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Pearson Korelasyon aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenör yaşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçekler	Değişken	Pearson Korelasyon	Antrenör Yaşı
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	Pearson Correlation	.011
		p	.819
		N	442
	Bağlılık	Pearson Correlation	.085
		p	.073
		N	442
	Tamamlayıcılık	Pearson Correlation	-.018
		p	.711
		N	442
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Pearson Correlation	-.084
		p	.077
		N	442
	Adanma	Pearson Correlation	-.091
		p	.056
		N	442
	İçselleştirme	Pearson Correlation	-.095*
		p	.045
		N	442
	Spora Bağlılık	Pearson Correlation	-.104*
		p	.029
		N	442

* $p < .05$; (2-yönlü)

Tablo 10’da sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenör yaşı değişkeni ile ilişkisini incelemeye yönelik Pearson korelasyon analizi

sonuçları sunulmuştur. Analiz bulgularına göre içselleştirme ($r = -.095$, $p = .045$) ve toplam spora bağlılık ($r = -.104$, $p = .029$) değişkenlerinde antrenör yaşı ile istatistiksel olarak anlamlı fakat zayıf düzeyde negatif ilişkiler saptanmıştır. Bu sonuçlar, antrenör yaşı arttıkça sporcuların spora yönelik içsel motivasyon düzeylerinde ve genel bağlılıklarında küçük ama anlamlı bir azalma eğilimi olduğunu göstermektedir. Diğer tüm değişkenlerde (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık, zinde olma, adanma), antrenör yaşı ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$).

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörlük yaşı ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Pearson Korelasyon aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörlük yaşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçekler	Değişken	Pearson Korelasyon	Antrenörlük Yaşı
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	Pearson Correlation	.079
		p	.095
		N	442
	Bağlılık	Pearson Correlation	.116*
		p	.014
		N	442
	Tamamlayıcılık	Pearson Correlation	.058
		p	.223
		N	442
	Zinde Olma	Pearson Correlation	.029
		p	.537
		N	442
Spora Bağlılık	Adanma	Pearson Correlation	-.003
		p	.942
		N	442
	İçselleştirme	Pearson Correlation	-.016
		p	.732
		N	442
	Spora Bağlılık	Pearson Correlation	.003
		p	.948
		N	442

* $p < .05$; (2-yönlü)

Tablo 11’de sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin antrenörlük yaşı ile ilişkisini incelemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur. Bu bağlamda yalnızca bağlılık alt boyutunda antrenörlük yaşı ile istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır ($r = .116$, $p = .014$). Bu bulgu antrenörlük deneyimi arttıkça sporcuların antrenörlerine yönelik bağlılık düzeylerinde küçük çaplı bir artış eğilimi olduğunu göstermektedir. Yakınlık, tamamlayıcılık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık değişkenlerinde ise antrenörlük yaşı ile anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$). Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin aynı antrenörle çalışma süresi ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Pearson Korelasyon aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin aynı antrenörle çalışma süresi değişkenine göre incelenmesi

Ölçekler	Değişken	Pearson Korelasyon	Antrenörle Çalışma Süresi
Antrenör Sporcu İlişkisi	Yakınlık	Pearson Correlation	.085
		p	.074
		N	442
	Bağlılık	Pearson Correlation	.153**
		p	.001
		N	442
	Tamamlayıcılık	Pearson Correlation	.104*
		p	.029
		N	442
Spora Bağlılık	Zinde Olma	Pearson Correlation	.038
		p	.422
		N	442
	Adanma	Pearson Correlation	.016
		p	.739
		N	442
	İçselleştirme	Pearson Correlation	.034
		p	.470
		N	442
	Spora Bağlılık	Pearson Correlation	.035
		p	.467
		N	442

* $p < .05$; ** $p < .01$; (2-yönlü)

Tablo 12’de sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeylerinin aynı antrenörle çalışma süresi ile ilişkisini belirlemeye yönelik yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur. Buna göre antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarından bağlılık ($r = .153$, $p = .001$) ve tamamlayıcılık ($r = .104$, $p = .029$) değişkenlerinde çalışma süresi ile anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler olduğu görülmüştür. Dolayısıyla sporcuların aynı antrenörle daha uzun süre çalıştıkça antrenöre olan bağlanma düzeylerinin ve antrenörün yönlendirme/rehberlik etme davranışlarına verdikleri olumlu tepkilerin artma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Fakat yakınlık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık gibi diğer değişkenlerde anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > .05$).

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Pearson Korelasyon aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi

Değişken	Pearson Korelasyon	Yakınlık	Bağlılık	Tamamlayıcılık
Zinde Olma	Pearson Correlation	.423**	.428**	.475**
	p	.000	.000	.000
	N	442	442	442
Adanma	Pearson Correlation	.413**	.419**	.505**
	p	.000	.000	.000
	N	442	442	442
İçselleştirme	Pearson Correlation	.333**	.296**	.424**
	p	.000	.000	.000
	N	442	442	442
Spora Bağlılık	Pearson Correlation	.444**	.432**	.534**
	p	.000	.000	.000
	N	442	442	442

* $p < .05$; ** $p < .01$; (2-yönlü)

Tablo 13’te sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık) ile spora bağlılık düzeyleri (zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık) arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yapılan Pearson

korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre tüm değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler saptanmıştır ($p < .01$).

Tamamlayıcılık boyutu, spora bağlılık ölçeği alt boyutlarıyla en güçlü ilişkileri göstermiştir. Özellikle adanma ($r = .505$) ve toplam spora bağlılık ($r = .534$) ile orta düzeyde güçlü korelasyonlar elde edilmiştir. Yakınlık ve bağlılık boyutları da zinde olma ($r = .423; .428$), adanma ($r = .413; .419$) ve toplam spora bağlılık ($r = .444; .432$) ile anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur. İçselleştirme ile olan ilişkiler ise diğer alt boyutlara kıyasla daha düşük düzeyde gerçekleşmiş olup yine de tamamlayıcılık ile olan ilişki anlamlı ve dikkat çekicidir ($r = .424$). Dolayısıyla antrenör-sporcu ilişkisi ne kadar güçlü ve olumlu ise sporcuların spora yönelik motivasyonel bağlılıklarının da o derece yüksek olabileceğini göstermektedir. Özellikle tamamlayıcılık boyutunun (örneğin antrenörün yönlendirici ve destekleyici tutumu) spora bağlılık üzerinde etkili olduğu dikkat çekmektedir.

Regresyon analizine geçilmeden önce temel varsayımlar test edilmiştir. İlk olarak, verilerde otokorelasyon bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Durbin-Watson testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçlarına göre katsayı 2.17 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla artık terimleri arasında anlamlı bir otokorelasyon olmadığını göstermektedir (Kalaycı, 2014). Buna ek olarak çoklu doğrusal bağlantı (multicollinearity) sorununun değerlendirilmesi için Varyans Enflasyon Faktörü (VIF) ve tolerans değerleri incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, tüm bağımsız değişkenler için VIF değerleri 1.698'in altında, tolerans değerleri ise .589'in üzerinde bulunmuştur. VIF değerlerinin 10'un altında ve tolerans değerlerinin .10'un üzerinde olması modele dahil edilen değişkenler arasında ciddi bir çoklu bağlantı problemi olmadığını göstermektedir (Alpar, 2016). Elde edilen bilgiler doğrultusunda spora bağlılığın antrenör ilişkisi türleri tarafından yordanıp yordanmadığının tespiti için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmış ve Tablo 14'te sonuçları sunulmuştur.

Tablo 14. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	SE B	β	t	p	95% CI (Lower)	95% CI (Upper)	Tolerance	VIF
Sabit (Spora Bağlılık)	20.54	4.51	-	4.56	.000	11.68	29.39	-	-
Yakınlık	.70	.21	.16	3.284	.001	.280	1.11	.61	1.65
Bağlılık	.34	.13	.13	2.667	.008	.09	.58	.60	1.66
Tamamlayıcılık	.84	.12	.36	7.140	.000	.61	1.07	.59	1.70
R = .57	R ² = .33	F = 70.805, p < .01							

Tablo 14’te sporcuların spora bağlılık düzeylerinin yordayıcısı olarak antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarının (yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılık) incelendiği çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları sunulmuştur. Kurulan model anlamlı bulunmuştur ($F(3, 438) = 70.805, p < .001$) ve bağımsız değişkenler spora bağlılık puanlarındaki toplam varyansın yaklaşık %33’ünü açıklamaktadır ($R^2 = .33$).

Regresyon katsayıları incelendiğinde, tamamlayıcılık boyutu ($B = 0.84, \beta = .36, p < .001$) spora bağlılık üzerinde en güçlü yordayıcı olarak öne çıkmaktadır. Tamamlayıcılığı sırasıyla yakınlık ($B = 0.70, \beta = .16, p = .001$) ve bağlılık ($B = 0.34, \beta = .13, p = .008$) değişkenleri izlemektedir. Üç değişkenin de spora bağlılık düzeyi üzerinde anlamlı ve pozitif etkileri bulunmaktadır. Standardize edilmemiş katsayılar (B) doğrultusunda tamamlayıcılık düzeyindeki her bir birimlik artışın spora bağlılık puanında yaklaşık 0.84 birimlik bir artışla ilişkili olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar sporcuların antrenörleriyle kurduğu tamamlayıcı ilişki biçiminin spora olan bağlılık düzeyleri üzerinde belirgin ve güçlü bir etkisi olduğunu buna ek olarak yakınlık ve bağlılık boyutlarının da bu süreci desteklediğini göstermektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yapılan analizler sonucunda, antrenör-sporcu ilişkisi ve spora bağlılık ölçeğinde cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği görülmüştür ($p > .05$). Bu bulgular hem antrenörle kurulan ilişkinin boyutlarında hem de sporcuların spora olan bağlılık düzeylerinde kadın ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ayrım olmadığını göstermektedir. Yapılan bu çalışma literatürdeki araştırmalar karşılaştırıldığında benzer bir sonuç olarak Savcı ve Abakay (2017) aktif sporcular ile yapmış olduğu çalışmada cinsiyetin antrenör-sporcu ilişkisi açısından farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Çetiner (2021) taekwondo sporcuları üzerine yaptığı çalışmanın sonucuna göre antrenör sporcu ilişkisinin cinsiyete göre bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Demirci (2020) 14-17 yaş arası sporcular ile yaptığı çalışmasına yine benzer olarak cinsiyete göre farklılık görmemiştir. Benzer şekilde Şah (2022) muay thai sporcuları ile yapmış olduğu çalışmada araştırma sonuçlarına göre antrenör-sporcu ilişkisinin cinsiyete göre bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Yapılan araştırmalar bu çalışmayı desteklemektedir. Literatür taraması sonrası, yapılan bu çalışmanın sonucuyla çelişen çalışmalara da rastlanmıştır. Yücel (2010) tarafından güreşçiler üzerine yapılan çalışmada antrenör-sporcu ilişkisinin cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Yine Gönen (2019) taekwondo ve korumalı futbolcular ile yaptığı çalışmaya göre tamamlayıcılık alt boyutunda erkeklerin lehine anlamlı farklılık tespit etmiştir. Literatür incelendiğinde, spora bağlılık konusuna ilişkin çeşitli çalışmaların yürütüldüğü görülmektedir. Örneğin, Peke (2020) tarafından oryantiring sporcuları üzerinde gerçekleştirilen araştırmada, sporcuların spora bağlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, spora bağlılık düzeylerinin erkek ve kadın sporcular arasında genellikle benzer nitelikte olabileceğini ve cinsiyetin bu bağlamda belirleyici bir faktör olmadığını göstermektedir. Siyahtaş vd. (2020) ise spora bağlılık ölçeği alt boyutlarından ve toplam puanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirtilmektedir. Benzer şekilde Gülen vd, (2021) taekwondo sporcuları üzerine yaptıkları çalışmalarında kadın ve erkek sporcuların sporcu bağlılığı algılarında istatistiksel olarak farklılık olmadığı sonucuna

ulaşmışlardır. Yine Aslan (2024) tarafından yürütülen çalışmada, cinsiyet değişkenine ilişkin elde edilen bulgular, sporcuların spora bağlılık algısında gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Literatürde, araştırmanın bulguları ile çelişen çalışmalar da mevcuttur. Örneğin, Taştan vd, (2023) tarafından oryantiring sporcuları üzerinde gerçekleştirilen çalışmada, kadın ve erkek sporcuların spora bağlılık ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Benzer şekilde Sivrikaya ve Biricik (2019); Kelecek ve Göktürk (2017) yaptıkları çalışmalara göre kadınların erkeklere oranla spora bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Yapılan analizler sonucunda yaş değişkeni ile hem antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık) hem de spora bağlılık ölçeği alt boyutları (zinde olma, adanma, içselleştirme) ve toplam spora bağlılık puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > .05$). Elde edilenler doğrultusunda katılımcıların yaşlarının hem antrenörleriyle kurdukları ilişkiler hem de spora yönelik psikolojik bağlılıkları üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Çoban (2019) hentbolcular ile yapmış olduğu çalışmaya göre antrenör-sporcu ilişkisinin yaş değişkenine göre bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Benzer şekilde Selağzı ve Çepikkurt (2014) ve Yücel (2010) yaptıkları çalışmalarında antrenör sporcu ilişkisi ile yaş arasında farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Çetiner (2021) taekwondo sporcuları üzerine yaptığı çalışmanın sonucuna göre antrenör sporcu ilişkisinin yaş değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Çalışmanın sonucuna göre yaş arttıkça antrenör-sporcu ilişki puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Benzer olarak Birinci (2023) genç kadın hentbolcular üzerinde yapmış olduğu çalışmaya göre yaş değişkenine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Eroğlu (2024)'nın futbolcular ile yapmış olduğu çalışmaya göre yaş ile yakınlık ve tamamlayıcılık alt boyutları arasında negatif ilişki bulunurken yaş ile bağlılık alt boyutu arasında bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bülbül (2019)'ün yaptığı çalışmada, 18-23, 24- 28, 29 yaş ve üzeri, yaş aralığındaki kişilerin antrenör-sporcu ilişkisinde yaşa bağlı olarak bakıldığında anlamlı bir değişiklik görülmediği saptanmıştır.

Spora bağıllık üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, Gülen vd, (2021) tarafından taekwondo sporcuları üzerinde gerçekleştirilen araştırmada, bağıllık düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Peke (2020) ise oryantiring sporcuları ile yürütülen çalışmada, sporcuların spora bağıllık düzeyleri açısından yaş değişkenine bağıllı olarak istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Benzer şekilde, Uluç ve Akçakoyun (2021); Özgün vd, (2021) yaptıkları çalışmalara göre spora bağıllık ve yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmanın sonucundan farklı olarak, Akkurt (2023) müsabık sporcular ile yapmış olduğu çalışmaya göre yaş ile sporda bağıllık arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Diğer yandan, Siyahtaş vd, (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, sporcuların yaşlarının artmasıyla spora bağıllık düzeylerinin azaldığı ve yaş ile spora bağıllık arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, Madak ve arkadaşları (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, daha genç yaş gruplarındaki sporcuların spora duydukları bağıllık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, hem antrenör-sporcu ilişkisine (yakınlık, bağıllık, tamamlayıcılık) hem de spora bağıllık ölçeğine ait tüm alt boyutlara (zinde olma, adanma, içselleştirme) ve toplam spora bağıllık puanına ilişkin değişkenlerde eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilememiştir ($p > .05$). Elde edilen bulgular doğrultusunda sporcuların antrenörleriyle kurdukları ilişkiler ile spora olan bağıllık düzeylerinin sahip oldukları eğitim düzeyinden bağımsız olarak benzer düzeylerde seyrettiğini göstermektedir. Literatür incelendiğinde, Şah (2022)'in muay thai sporcuları ile yapmış olduğu çalışmada araştırma sonuçlarına göre antrenör-sporcu ilişkisinin eğitim düzeyine göre bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir. benzer şekilde Dumangöz ve Çavuşoğlu (2021); Çoban (2019)'nın yaptıkları çalışmalarda da ilişki olmadığı görülmüştür. Çoban (2029)'nın hentbolcular ile yapmış olduğu çalışmasına göre eğitim düzeyleri bakımından antrenör-sporcu ilişkisinde anlamlı farklılık tespit etmemişlerdir. Bu araştırmaya benzer olarak Yücel (2010)'in güreşçiler ile antrenör-sporcu ilişkisinde sporcunun eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulmamıştır. Peke (2020)'nin yapmış olduğu çalışmada eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşmışlardır. Ekicioğlu (2023) ise yüzme sporunu

yapan bireyler ile yapmış olduğu çalışmada öğrenim durumu değişkenine göre spora bağlılık arasında farklılık görülmemiştir. Benzer olarak, Yardımcı (2024) tarafından yürütülen spor yapan çocukların ebeveynlerinin spor farkındalıkları ve spora bağlılıkları adlı çalışmada, ebeveynlerin öğrenim durumu değişkenine göre spora bağlılık ölçeğinin toplam puanı ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir. Öte yandan, Uzgur vd. (2023), tarafından 382 rekreasyonel koşucu ile yaptığı çalışmada spora bağlılık ile öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık bulgusuna saptamışlardır. Yine polat ve kaynak (2022) voleybolcular ile yaptığı çalışmada ve Çeliker (2021)'in güreşçiler ile yaptığı çalışmada eğitim açısından spora bağlılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları olan yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılık değişkenlerinde spor branşına göre anlamlı bir farklılık elde edilememiştir ($p > .05$). Benzer şekilde spora bağlılık ölçeğine ait zinde olma ve adanma alt boyutlarında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$). Buna karşılık, içselleştirme boyutunda anlamlı bir farklılık gözlenmiştir; takım sporlarıyla ilgilenen sporcular bireysel spor yapanlara kıyasla daha yüksek içselleştirme puanlarına sahiptir. Aynı şekilde, toplam spora bağlılık puanı da spor branşına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir; takım sporcularının spora bağlılık düzeyleri bireysel sporculara göre daha yüksektir. Her iki değişken için elde edilen Cohen's d değerleri, küçük ile orta düzey arasında bir etki büyüklüğüne işaret etmektedir. Literatür incelendiğinde, Gönen (2019) taekwondo ve korumalı futbolcular ile yaptığı çalışmaya göre spot türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmaya paralel olarak Sinnott (2015) yapmış olduğu çalışmaya göre spor türünün antrenör-sporcu ilişkisi üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Kılıç ve İnce'nin (2020) 12-14 yaş aralığındaki sporcular üzerinde yürüttükleri araştırmada, spor branşının antrenör-sporcu ilişkisi üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir. Benzer biçimde, Selağzı ve Çepikkurt'un (2015) çalışmasında da antrenör-sporcu ilişkisi açısından branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca, Demirci'nin (2020) 14-17 yaş grubu sporcularla gerçekleştirdiği araştırma sonuçları da antrenör-sporcu ilişkisinin spor branşına göre

anlamli bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Literatürde bu çalışma ile çelişen araştırmalarda mevcuttur. Rhind ve arkadaşları (2012) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, bireysel sporcuların antrenör-sporcu ilişkisinin bağlılık ve yakınlık alt boyutlarında, takım sporcularına kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşın, Keskin ve ark. (2018) tarafından yürütülen araştırmada ise takım sporcularının antrenör-sporcu ilişki kalitesinin bireysel sporculara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Altun (2022) tarafından yapılan çalışmaya göre spora bağlılık ile spor branşı değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan Akkuş (2022) tarafından yapılan çalışmada, branş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Yine Arıkan ve Yazıcı (2022) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, branş türüne göre spora bağlılık düzeylerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Siyahtaş vd, (2020) ise çalışmada, bireysel olarak spor yapan katılımcıların, takım sporlarına katılan bireylere kıyasla spora bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Akkurt (2023) tarafından müsabık sporcular üzerinde gerçekleştirilen çalışmada, spor türü değişkenine göre yapılan analizler sonucunda zinde olma ve adanma alt boyutları ile toplam bağlılık puanında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Sonuçlara göre takım sporlarına katılan sporcuların spora bağlılık düzeylerinin, bireysel spor yapan sporculara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Yapılan analizler sonucunda spor yaşı değişkeni ile hem antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık) hem de spora bağlılık ölçeği alt boyutları (zinde olma, adanma, içselleştirme) ve toplam spora bağlılık puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > .05$). Elde edilenler doğrultusunda katılımcıların spor yaşlarının hem antrenörleriyle kurdukları ilişkiler hem de spora yönelik psikolojik bağlılıkları üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Literatür incelemesi sonucunda Şah (2022) tarafından muay thai sporcuları üzerinde yürütülen çalışmada, araştırma bulgularına göre spor yaşı ile antrenör-sporcu ilişkisinin alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Öte yandan, Bülbül'ün (2019) çalışmasına göre, antrenör-sporcu ilişkisinin tamamlayıcılık alt boyutu spor deneyim süresine göre

anlamli bir farklılık göstermemektedir. Ancak, yakınlık ve bağıllık alt boyutlarında, 0–6 yıl spor deneyimine sahip sporcuların, 7–11 yıl ve 12 yıl ve üzeri spor deneyimine sahip sporculara kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri saptanmıştır. Güllü (2018) tarafından Spor Bilimleri Fakültesi’nde öğrenim gören sporcu öğrenciler üzerinde yürütölen araştırmada, antrenman yılı değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisi düzeyinde anlamli bir farklılık bulunmadığı ifade edilmiştir. Farklı olarak Abakay ve Kuru (2011) tarafından futbolcular üzerinde gerçekleştirilen çalışmada, futbol oynama süresinin artmasıyla birlikte antrenör-sporcu ilişkisi düzeyinde paralel bir gelişim gözlemlendiğı ve sporcuların süre arttıkça iletişim becerilerinin de geliştiğı belirtilmiştir. Peke (2020)’nin oryantiring sporcuları ile yürütöğü çalışmada, sporcuların spor deneyim süreleri yükseldikçe spora bağıllık düzeyleri de yükseldiğı görölmüştür. Çeliker (2021) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, spor yaşı değişkenine göre güreşçilerin spora bağıllık düzeylerine ilişkin anlamli farklılıklar tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Can (2020) tarafından yürütölen çalışmada da spor yaşı değişkeni ile spora bağıllık düzeyi arasında anlamli bir farklılık olduğı belirlenmiştir. Bu çalışmalar araştırmanın sonuçları ile çelişmektedir.

Yapılan analizler sonucunda milli sporcu değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarından yalnızca bağıllık değişkeninde istatistiksel olarak anlamli bir farklılık saptanmıştır. Milli sporcuların bağıllık düzeyleri millî olmayan sporculara göre daha yüksek olduğı söylenebilir. Ayrıca küçük ile orta düzey arasında bir etki büyüklüğü olduğı tespit edilmiştir. Bunun dışında, yakınlık, tamamlayıcılık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağıllık değişkenlerinde milli sporcu olma durumuna göre anlamli bir farklılık tespit edilememiştir ($p > .05$). Dolayısıyla milli sporcuların antrenörleriyle ilişkilerinde özellikle bağlanma eğilimlerinin daha güçlü olabileceğini gösterirken diğör boyutlarda milli olma durumunun belirleyici bir etki yaratmadığı bulgusuna ulaşılabilir.

Literatür incelendiğinde, Aslan (2024) tarafından yürütölen çalışmada, milli sporcuların milli sporcu olamayanlara oranla sporcu bağıllığı algısı toplam puanlarının da daha yüksek olduğı tespit edilmiştir. Benzer şekilde Arıcan ve Gökyörek (2022) sporcu öğrencilerden oluşın çalışma grupları ile gerçekleştirdikleri araştırmada milli

sporcu olanların milli sporcu olmayanlara kıyasla spora bağlılık ortalama puanlarının daha yüksek olduğunu sonucuna ulaşmışlardır. Choosakul ve arkadaşları (2009), bu durumu sporcu bağlılık modeli çerçevesinde incelemiş ve uluslararası düzeyde yarışan sporcuların hem milli duyguları hem de spora yönelik bağlılık düzeylerini olumlu yönde etkilediğini ileri sürmüşlerdir. Altun (2022)'nin takım sporcuları ile yaptığı çalışmaya göre milli sporculuk değişkeni açısından milli sporcuların lehine anlamlı farklılık saptamıştır.

Yapılan analizler sonucunda antrenörün cinsiyetine göre antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarından yalnızca tamamlayıcılık değişkeninde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Kadın antrenörlerle çalışan sporcuların bu boyuttaki puanları, erkek antrenörlerle çalışanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca küçük ile orta düzey arasında bir etki büyüklüğü olduğu tespit edilmiştir. Fakat yakınlık, bağlılık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık değişkenlerinde ise antrenörün cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$).

Analiz bulgularına göre içselleştirme ve toplam spora bağlılık değişkenlerinde antrenör yaşı ile istatistiksel olarak anlamlı fakat zayıf düzeyde negatif ilişkiler saptanmıştır. Bu sonuçlar, antrenör yaşı arttıkça sporcuların spora yönelik içsel motivasyon düzeylerinde ve genel bağlılıklarında küçük ama anlamlı bir azalma eğilimi olduğunu göstermektedir. Diğer tüm değişkenlerde (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık, zinde olma, adanma), antrenör yaşı ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bağlamda yalnızca bağlılık alt boyutunda antrenörlük yaşı ile istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Bu bulgu antrenörlük deneyimi arttıkça sporcuların antrenörlerine yönelik bağlılık düzeylerinde küçük çaplı bir artış eğilimi olduğunu göstermektedir. Yakınlık, tamamlayıcılık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık değişkenlerinde ise antrenörlük yaşı ile anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$).

Yapılan analizlere göre aynı antrenörle çalışma süresi antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarından bağlılık ve tamamlayıcılık değişkenlerinde çalışma süresi ile anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler olduğu görülmüştür. Dolayısıyla sporcuların aynı antrenörle

daha uzun süre çalıştıkça antrenöre olan bağlanma düzeylerinin ve antrenörün yönlendirme/rehberlik etme davranışlarına verdikleri olumlu tepkilerin artma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Fakat yakınlık, zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık gibi diğer değişkenlerde anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > .05$). Çetiner (2021) tarafından taekwondo sporcuları üzerinde gerçekleştirilen araştırmada, antrenörleriyle iki yıldan daha uzun süre çalışan sporcuların, spora yeni başlayan sporculara kıyasla daha yüksek düzeyde antrenör-sporcu ilişkisine sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde, Demirci (2020)'nin 14–17 yaş grubundaki sporcular üzerinde yürüttüğü çalışmada, antrenörleriyle üç yıl ve üzeri süredir çalışan sporcuların, yakınlık alt boyutunda anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar elde ettikleri saptanmıştır. Ayrıca, Abakay ve Kuru (2013) tarafından kadın futbolcular üzerinde yapılan araştırmada, antrenörle çalışma süresi arttıkça antrenör-sporcu ilişkisinin düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Nezlek (2012)'in antrenörle çalışma süresi arttıkça yakınlık ve bağlılık düzeyinin arttığını vurgulamıştır. Gönen (2019) ise taekwondo ve korumalı futbol sporcuları üzerinde yürüttüğü çalışmada, aynı antrenörle uzun süre (bir yıl ve üzeri) çalışan sporcuların, yakınlık boyutunda anlamlı derecede daha yüksek ilişki düzeyine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Çalışmalar bu araştırmayla paralellik göstermektedir.

Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları (yakınlık, bağlılık, tamamlayıcılık) ile spora bağlılık düzeyleri (zinde olma, adanma, içselleştirme ve toplam spora bağlılık) arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre tüm değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler saptanmıştır ($p < .01$).

Tamamlayıcılık boyutu, spora bağlılık ölçeği alt boyutlarıyla en güçlü ilişkileri göstermiştir. Özellikle adanma ($r = .505$) ve toplam spora bağlılık ($r = .534$) ile orta düzeyde güçlü korelasyonlar elde edilmiştir. Yakınlık ve bağlılık boyutları da zinde olma ($r = .423$; $.428$), adanma ($r = .413$; $.419$) ve toplam spora bağlılık ($r = .444$; $.432$) ile anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur. İçselleştirme ile olan ilişkiler ise diğer alt boyutlara kıyasla daha düşük düzeyde gerçekleşmiş olup yine de tamamlayıcılıkla olan ilişki anlamlı ve dikkat çekicidir ($r = .424$). Dolayısıyla antrenör-sporcu ilişkisi ne

kadar güçlü ve olumlu ise sporcuların spora yönelik motivasyonel bağlılıklarının da o derece yüksek olabileceğini göstermektedir. Özellikle tamamlayıcılık boyutunun (örneğin antrenörün yönlendirici ve destekleyici tutumu) spora bağlılık üzerinde etkili olduğu dikkat çekmektedir. Iso-Ahola (1995), sporcunun başarıya ulaşmasında antrenör-sporcu ilişkisinin gücünün belirleyici bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Araştırmacıya göre, sporcunun spora yönelik bağlılığının gelişiminde antrenörün sergilediği tutum ve davranışlar önemli bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda, antrenör ve sporcu arasındaki ilişkinin güçlü olması, sporcunun spora olan bağlılığını pozitif yönde etkileyen temel bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Literatür incelemesinde bu araştırmanın sonuçlarını destekleyen araştırmalar mevcuttur.

Selağzı ve Çepikkurt (2015) çalışmalarında antrenörle geçirilen sürenin spora bağlılıkta önemli bir etken olduğunu tespit etmişlerdir. Benzer şekilde, küçük (2023) elit düzeydeki yıldız ve genç güreşçilerin spora bağlılık ve antrenör davranışları arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca, Tolukan ve Akyel (2019) yaptıkları çalışmada antrenör sporcu arasındaki ilişkinin bağlılığa olan etkisini incelemiş ve yaptıkları araştırma sonucunda pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptamışlar. Bu çalışmalar araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Altıntaş vd., (2012); Valbuena vd (2016) yaptıkları çalışma doğrultusunda antrenör davranışlarına dikkat çekerek, spora bağlılık noktasında önemli bir etken olduğunu tespit etmişlerdir.

Regresyon katsayıları incelendiğinde, tamamlayıcılık boyutu ($B = 0.84$, $\beta = .36$, $p < .001$) spora bağlılık üzerinde en güçlü yordayıcı olarak öne çıkmaktadır. Tamamlayıcılığı sırasıyla yakınlık ($B = 0.70$, $\beta = .16$, $p = .001$) ve bağlılık ($B = 0.34$, $\beta = .13$, $p = .008$) değişkenleri izlemektedir. Üç değişkenin de spora bağlılık düzeyi üzerinde anlamlı ve pozitif etkileri bulunmaktadır. Standardize edilmemiş katsayılar (B) doğrultusunda tamamlayıcılık düzeyindeki her bir birimlik artışın spora bağlılık puanında yaklaşık 0.84 birimlik bir artışla ilişkili olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar sporcuların antrenörleriyle kurduğu tamamlayıcı ilişki biçiminin spora olan bağlılık düzeyleri üzerinde belirgin ve güçlü bir etkisi olduğunu buna ek olarak yakınlık ve bağlılık boyutlarının da bu süreci desteklediğini göstermektedir.

SONUÇ

Bu araştırmada, antrenör-sporcu ilişkisi ile sporcuların spora bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bulgular, cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve spor yaşı gibi demografik değişkenlerin hem antrenör-sporcu ilişkisi hem de spora bağlılık üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığını göstermektedir. Spor branşı açısından ise takım sporcuları, bireysel sporculara kıyasla içselleştirme ve toplam spora bağlılık puanlarında daha yüksek düzeyler sergilemiştir.

Milli sporcular, millî olmayanlara göre yalnızca bağlılık boyutunda daha yüksek puanlara sahipken; kadın antrenörlerle çalışan sporcular tamamlayıcılık boyutunda daha yüksek puanlar almıştır. Antrenör yaşı ile spora bağlılık arasında zayıf negatif ilişkiler gözlenmiş, ancak antrenörlük deneyimi ve sporcuların aynı antrenörle çalışma süresi arttıkça bağlılık ve tamamlayıcılık puanlarında artışlar saptanmıştır.

Korelasyon analizleri, antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarının spora bağlılık üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle tamamlayıcılık boyutunun spora bağlılık üzerindeki en güçlü yordayıcı olduğu belirlenmiş, yakınlık ve bağlılık boyutlarının da bu süreci desteklediği görülmüştür. Bu sonuçlar, antrenörlerin rehberlik edici ve destekleyici tutumlarının sporcuların spora olan motivasyonel bağlılıklarını artırmada kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Ayrıca doğrusal regresyon analiz sonuçlarına göre, antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarının spora bağlılık üzerinde anlamlı etkileri olduğu belirlenmiştir. Model, spora bağlılıktaki varyansın yaklaşık %33'ünü açıklamaktadır. Tamamlayıcılık boyutu spora bağlılığı en güçlü biçimde yordarken, yakınlık ve bağlılık boyutları da bu etkiyi desteklemektedir. Bu bulgular, sporcuların antrenörleriyle kurdukları tamamlayıcı ve yakın ilişkilerin spora bağlılığı artırdığını göstermektedir.

Öneriler

- Sporcuların, antrenörleriyle açık ve etkili iletişim kurmaları, spora yönelik motivasyon ve bağlılıklarını güçlendirecektir.
- Antrenörlerin sporcularıyla güvene dayalı, empatik ve destekleyici bir iletişim kurmaları spora bağlılık düzeylerini artırabilir. Bu nedenle antrenörlerin iletişim, liderlik ve motivasyon konularında hizmet içi eğitimlerle desteklenmeleri önerilmektedir.
- Bu araştırma yalnızca Ağrı ilinde faaliyet gösteren sporcular üzerinde gerçekleştirilmiştir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda farklı illerdeki sporcuların da araştırmaya dâhil edilmesi, bulguların genellenebilirliğini artıracaktır.
- Bu çalışma nicel yöntemlerle yürütülmüştür. İleride yapılacak araştırmalarda nitel yöntemler (görüşme, odak grup çalışmaları) kullanılarak antrenör-sporcu ilişkisinin spora bağlılık üzerindeki etkileri daha derinlemesine ele alınabilir.
- Kadın Antrenörlerin Rolü, kadın antrenörlerle çalışan sporcuların tamamlayıcılık boyutunda daha yüksek puanlara sahip olmaları, kadın antrenörlerin rehberlik ve yönlendirme süreçlerinde etkin roller üstlenebildiğini göstermektedir. Spor yönetim politikalarında kadın antrenörlerin sayısının artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılması faydalı olabilir.
- Takım Sporlarının Etkisi, takım sporcularının bireysel sporculara göre daha yüksek spora bağlılık düzeyine sahip oldukları saptanmıştır. Bireysel spor dallarında çalışan antrenörler, sporcuların aidiyet duygularını güçlendirecek grup etkinlikleri, sosyal destek sistemleri ve ortak hedefler oluşturmaya özen göstermelidir.

6. KAYNAKÇA

Abakay, U. ve Kuru, E. (2011). Profesyonel ve Amatör Futbolcuların Antrenörleri İle olan İletişim Düzeyi Farklılıklarının Karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*. 13(1), 125-131

Abakay, U., & Kuru, E. (2013). Kadın futbolcularda antrenörle iletişim düzeyi ve başarı motivasyonu ilişkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(1).

Adie, J.W. and Jowett, S. (2010). Meta-perceptions of the coach–athlete relationship, achievement goals, and intrinsic motivation among sport participants. *Journal of Applied Social Psychology*. 2750-2773.

Akkuş, İ.,2022 Sporcuların Spora Olan Bağlılıkları İle Sporcu Kimliklerinin İncelenmesi ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Samsun

Almeida, S. (2018). What makes up the Coach-Athlete Relationship? (Doctoral dissertation, University of Southampton).

Altıntaş A., Çetinkalp Z. & Aşçı H. (2012). Antrenör-sporcu ilişkisinin değerlendirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 119-128.

Altıntaş, A. Çetinkalp, Z. ve Aşçı, H. 2012. Antrenör-Sporcu İlişkisinin Değerlendirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*. 23(3), 119-128.

Altıntaş, A., Çetinkalp, Z. K. ve Aşçı, F. H. (2012). “Antrenör-Sporcu İlişkisinin

Altun, B.,2022 takım Sporcularının iletişim Becerileri Ve Spora Bağlılık düzeylerinin İncelenmesi(Kocaeli İli Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Ardahan

Amorose, A. J., & Anderson-Butcher, D. (2007). Autonomy-supportive coaching and self-determined motivation in high school and college athletes: A test of self-determination theory. *Psychology of Sport and Exercise*, 8(5), 654–670.

Antrenörlerin Liderlik Davranış Analizleri ve İletişim Beceri Düzeyleri. *Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Arıbaş, S. (2022). Hentbolcularda sporcu kimliğinin oluşmasında antrenör-sporcu ilişkisinin etkisinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.

Arıkan, A. N, Yazıcı, N. A, (2022). Sporcuların Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi: Takım Sporları Üzerine Kesitsel Bir Analiz. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*.

Arıpınar E., Donuk B.(2015). Spor Yönetimi ve Organizasyonlarda Etik Yaklaşımlar Fairplay. Ötüken Neçriyat Ağ., Ankara.

Aslan İ. (2024). Atletizm Sporcularında Spora Bağlılık, Sporcu Kimlik Algısı Ve Psikolojik Dayanıklılık Arasındaki İlişkinin Başarı Düzeylerine Ve Yarışma Dallarına Göre İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Avcı, K.S., Çepikkurt, F. ve Kale, E.K. (2018). Examination of the relationship between coach-athlete communication levels and perceived motivational climate for volleyball players. *Universal Journal of Education Research*, 6(2), 346-353.

Başer, E. (1987). Uygulamalı spor psikolojisi: Performans sporunda psikolojinin rolü. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları.

Baydar-Arıcan, H. Ö., & Gökyürek, B. (2022). The Effect of Mental Training Skills on The Prediction of Athlete Students'sports Commitment Level. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7(18), 1462-1580.

Bülbül, A. (2019). Sporcu Perspektifinden İstismarcı Yönetim Algısının Antrenör-Sporcu

Can, E. (2020). Düzenli olarak antrenman yapan bireylerin spor salonlarına yönelik hizmet kalitesi algılarının spora bağlılığa etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi' nden edinilmiştir. (Tez No: 659311).

Casper, J. M. and Andrew, D. P. (2008). Sport Commitment Differences among Tennis Players on the Basis of Participation Outlet and Skill Level. *Journal of Sport Behavior*. 31(3), 201-219.

Christensen, M. (2014). Exploring biographical learning in elite soccer coaching. *Sport Education and Society*, 19, 204–222.

Çalışkan, G. (2001). Liderlik Açısından Antrenör Davranışlarının Sporcu Performansı Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Çalışkan, G. ve Göral, M. (2015). Antrenörün Liderliği. (2. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.

Çeliker, İ. (2021). Elit Güreşçilerin Spora Bağlılık Düzeyleri İle Kulüp Antrenörlerinin Etik Liderlik Ve Etik Dışı Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bayburt.

Çetiner, H. B. (2021). Taekwondo Sporcularının Sporda Zihinsel Dayanıklılık Düzeyinin Antrenör-Sporcu İlişisine Olan Etkisinde Temel Psikolojik İhtiyaçların Aracılık Rolü Yüksek Lisans Tezi Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Çoban MS. Antrenör-Sporcu İlişisini Etkileyen Faktörler (Türkiye Hentbol 1. Lig Örneği). Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, 2019.

Davis, L., Jowett, S., & Lafrenière, M. K. (2013). An attachment theory perspective in the examination of relational processes associated with coach-athlete dyads. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 35(2), 156–167.

DeCotiis, T. A. ve Summers, T. P. (1987). A path analysis of a model of the antecedents and consequences of organizational commitment. *Human relations*, 40(7), 445-470.

Demirci, S. (2020). 14-17 Yaş Arası Sporcularda Antrenör-Sporcu İlişkisi Kalitesinin Ahlaki Karar Alma Ve Saldırgan Davranışları Belirlemedeki Rolü, (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Doğan, O. (2005). Spor psikolojisi. Ankara, Nobel Kitabevi.

Dolaşır, S. (2006). Antrenörlük Etiği ve İlkeleri, Gazi Kitapevi, Baran Ofset: Ankara.

Dumangöz, P.D. ve Çavuşoğlu, S.B. (2021). “Avrupa Üniversiteleri Tenis Şampiyonası’ Na Katılan Antrenörlerin Perspektifinden Antrenör-Sporcu İlişkisinin İncelenmesi”, Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences, 7(35):17-29.

Ekicioğlu, M. S. (2023). Yüzme sporuyla ilgilenen bireylerin yaşam kalite ve spora bağlılık düzeyinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi. Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Sinop

Evrin, S. (2016). Bağlılık, bağlanma, alışkanlık ve bağımlılık nedir?. <http://pisikonet.com/Yazilarimiz-baglilik,-baglanma,-aliskanlik-ve-bagimlilik-nedir?>

Gönen, M. (2019). Antrenör-Sporcu İlişkisinin Sporcuların Durumluk Kaygı, Öfke Ve Öznel İyi Oluş Düzeylerine Etkisi: Taekwondo Ve Korumalı Futbol Örneği. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Guillén, F. And Martínez-Alvarado, J. R. (2014). The Sport Engagement Scale: An Adaptation of The Utrecht Work Engagement Scale (UWES) For The Sports Environment. Universitas Psychologica. 13(3), 975-984.

Gülen, Ö., Madak, E., Kumartaşlı, M. & Sönmez, H. O. (2021). Taekwondo Sporcularının Spora Bağlılık Düzeylerinin Milli Sporculuk Durumları ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. The Online Journal of Recreation and Sports, 10(3), 1-17.

Güllü S. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile sportmenlik yönelimleri üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2018, 16(4):190-204.

Han, T. & Polat, E. (2022). Kış sporları ile ilgilenen sporcuların spora bağlılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (3), 80-91.

Hodge K, Lonsdale C, Jackson SA. Athlete engagement in elite sport: An exploratory investigation of antecedents and consequences. *The Sport Psychologist*. 2009; 1;23(2):186-202.

Horn, T. (2008). Coaching effectiveness in the sport domain. In T. Horn (Ed.), *Advances in sport psychology*, 3rd ed. (pp. 239-267). Champaign, IL: Human Kinetics.

Horn, T. S., Bloom, P., Berglund, K. M., & Packard, S. (2011). Relationship between collegiate athletes' psychological characteristics and their preferences for different types of coaching behavior. *The Sport Psychologist*, 25(2), 190-211.

İlişkisine Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi

Jackson, B., Dimmock, J. A., Gucciardi, D. F. and Grove, J. R. (2011). Personality traits and relationship perceptions in coach–athlete dyads: Do opposites really attract?. *Psychology of Sport and Exercise*, 12(3), 222-230.

Jackson, B., Grove, J. R. & Beauchamp, M. R. (2010). Antrenör-sporcu ikililerinde ilişkisel yeterlik inançları ve ilişki kalitesi. *Sosyal ve Kişisel İlişkiler Dergisi*, 27(8), 1035-1050.

Jones, R. L., Armour, K. M., & Potrac, P. (2004). *Sports Coaching Cultures: From Practice to Theory*. London: Routledge.

Jowett S. (2005). The coach-athlete partnership. *The Psychologist*, 18, 412-415.

Jowett, S. (2007). Interdependence analysis and the 3+1Cs in the coach–athlete relationship. In S. Jowett & D. Lavallee (Eds.), *Social psychology in sport* (pp. 15–28). Human Kinetics.

Jowett, S. (2008). Moderator and mediator effects of the association between the quality of the coach-athlete relationship and athletes' physical self-concept. *International Journal of Coaching Science* Vol. 2 No. 1.

Jowett, S. and I. Cockerill. (2002). Incompatibility in the Coach-athlete relationship. *Solutions in sport psychology*, 16-31.

Jowett, S. and Ntoumanis (2004). The coach–athlete relationship questionnaire (CART-Q): development and initial validation. *Scandavian Journal of Medicine and Science in Sports*. 24: 245-257.

Jowett, S., & Cockerill I. (2002). Incompatibility in the coach–athlete relationship. In: I. Cockerill (Eds.), *Solutions in sport psychology* (pp. 16-31). London: Thompson Learning.

Jowett, S., & Cockerill, I. M. (2003). Olympic medalists’ perspective of the athlete–coach relationship. *Psychology of Sport and Exercise*, 4(4), 313–331.

Jowett, S., & Cockerill, I. M. (2003). Olympic medallists’ perspective of the athlete-coach relationship. *Psychology of Sport and Exercise*, 4(4), 313-331.

Jowett, S., & Ntoumanis, N. (2004). The coach-athlete relationship questionnaire (CART – Q): Development and initial validation. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 14(4), 245–257.

Jowett, S., & Ntoumanis, N. (2004). The Coach–Athlete Relationship Questionnaire (CART-Q): Development and initial validation. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 14(4), 245–257.

Jowett, S., & Poczwadowski, A. 2007. Understanding the coach-athlete relationship. *Social psychology in sport*, Champaign, Ill.: Human Kinetics, pp.3-14,

Kayhan, R. F., Bardakçı, S., & Caz, Ç. (2020). Spora bağlılık Ölçeği’ni Türkçe’ye Uyarlama Çalışması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 2905-2922.

Kelecek, S., & Koruç, Z. (2018). Futbolcuların güdüsel yönelim ve spora bağlılık düzeylerinin sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 102-116.

Kenow, L., Williams, J.M. (1999). Coach-athlete compatibility and athlete's perception of coaching behaviors. *Journal of Sport Behavior*, 22(2), pp.251-259.

Keskin, A., Özdemir, A., Tunç, A. A., ve Devrilmez, E. (2018). Lise Spor Takımlarında Antrenör-Sporcu İlişkisinin İncelenmesi. *Sportive*, 1(1), 1-11.

Kolayış, H., Çelik, N. (2018). Examining the Relationship Between Coach-Athlete Relationship and Sport Participation Motivation Among Athletes. *16th International Sport Sciences Congress*, Antalya.

Konter, E. (1996). Bir lider olarak antrenör. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 101 102-104-105.

Konter, E. 1996. Bir lider olarak antrenör. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 101 102-104-105.

Korkut, Ç. (2013). Karate Antrenörlerinin Kişilik Özelliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

Lonsdale C, Hodge K, Raedeke,. (2007). TD. Athlete engagement: I. A qualitative investigation of relevance and dimensions. *International Journal of Sport Psychology*.:451-70.

Lonsdale, C., Hodge, K., and Jackson, S.A. 2007. Athlete Engagement: II. Development and Initial Validation of The Athlete Engagement Questionnaire. *International Journal of Sport Psychology*. 38, 471-492.

Madak, E., Kumartaşlı, M., Gülen, Ö. and Sönmez, H. O. (2021). Taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumları ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 10 (3), 1-17.

Mageau, G. A. and Vallerand, R. J. (2003). "The coach-athlete relationship: A motivational model." *Journal of Sports* <https://doi.org/10.1080/0264041031000140374>.

Mageau, G. A., & Vallerand, R. J. (2003). The coach–athlete relationship: A motivational model. *Journal of Sports Sciences*, 21(11), 883–904.

Martens, R. (1998). Başarılı Antrenörlük (T. Büyükonat, Çev.). İstanbul: Beyaz Yayınları.

Akkurt, M. (2023). lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Müsabık Sporcuların Sporda GÜdülenme İle Spora Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi) Rize

Mercan M. (2006).Öğretmenlerde örgütsel bağlılık örgütsel yabancılaşma ve örgütsel vatandaşlık [yüksek lisans tezi] Afyonkarahisar: Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi;

Meyer, J. P. ve Allen, N. J. (1991). A three-component conceptualization of organizational commitment. *Human Resource Management Review*, 1(1), 61-89.

Mowday, R. T., Porter, L. W. ve Steers, R. M. (2013). Employee-organization linkages: The psychology of commitment, absenteeism, and turnover. Academic press.owett S, Cockerill IM. 2003. Olympic medallists' perspective of the athlete–coach Relationship. *Psychology of Sport and Exercise*, 4, 313–331.

Özgün A, Türkmen, MU, Ayhan B. (2021). Sporcuların Covid-19'a Yakalanma Kaygısı ve Spora Bağlılık Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*,;7(1): 298-315.

Peke, K. (2020). Oryantiring katılımcılarının spora bağlılıkları ve zihinsel dayanıklılıklarının incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Peke, K. (2020). *Oryantiring katılımcılarının spora bağlılıkları ve zihinsel dayanıklılıklarının incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Pido, G.B. (2015). The relationship of coaching leadership and athletes satisfaction (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Chinese Culture University, College of Education, Graduate School of Sport Coaching Science, China.

Poczwadowski, A., Barott, J. E., & Henschen, K. P. (2002). The athlete and coach: Their relationship and its meaning. Results of an interpretive study. *International Journal Of Sport Psychology*, 33(1), 116-140.

Pope, J. P., & Wilson, P. M. (2015). Testing a sequence of relationships from interpersonal coaching styles to rugby performance, guided by the coach–athlete motivation model. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 13(3), 258-272.

Rhind, D.J., & Jowett, S. (2010). Relationship maintenance strategies in the coach-athlete relationship: The development of the COMPASS model. *Journal of Applied Sport Psychology*, 22(1), 106-121.

Sagar, S. S., & Jowett, S. (2012). Communicative acts in coach–athlete interactions: When losing competitions and when making mistakes in training. *Western Journal of Communication*, 76(2), 148-174.

Savcı, D.Ü., ve Abakay, U. (2017). Examination Of Trainer Communication Skills Perceived By Athletes According To Sport Fields. *European Journal Of Education Studies*, 11(3), 581-591.

Scanlan, T. K., Carpenter, P. J., Schmidt, G. W., Simons, J. P., & Keeler, B. (1993). The sport commitment model: Measurement development for the youth-sport domain. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 15(1), 16–38.

Scanlan, T.K., Russell, D.G., Beals, K.P., ve Scanlan, L.A. (2003). Project on elite athlete commitment (PEAK): II. A direct test and expansion of the Sport Commitment Model with elite amateur sportsmen. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25, 377- 401.

Schaufeli, W. B., Salanova, M., González-Romá, V. ve Bakker, A. B. (2002). The Measurement of Engagement ve Burnout: A Two Sample Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71-92.

Selağzı, S. & Çepikkurt, F. (2015). Antrenör ve sporcu iletişim düzeylerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(1), 11-18.

Selağzı, S. ve Çepikkurt, F. (2014). Antrenör ve sporcu iletişim beceri düzeylerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(1), 11-18.

Selağzı, S. ve Çepikkurt, F. (2014). Antrenör ve Sporcu İletişim Düzeylerinin Belirlenmesi, *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 9(1), 11–18

SEVİM Yelda, Hentbol Teknik Taktik, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006.

Sevim, Y. (2003). *Antrenör eğitim ilkeleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Sevim, Y., Tuncel, F., Erol, E. & Sunay, F. (2001). *Antrenör eğitimi ve ilkeleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Shaffer, D., Fisher, P., Lucas, C. P., Dulcan, M. K., & Schwab-Stone, M. E. (2000). NIMH Diagnostic Interview Schedule for children version IV (NIMH DISC IV): description, differences from previous versions, and reliability of some common diagnoses. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 39(1), 28-38.

Shaffer, H. J., & Hall, M. N. (2000). Computer addiction: A critical consideration. *American Journal of Orthopsychiatry*. 70(2), 162- 168.

Sırgancı G, Ilgar EA, Cihan BB. 2019. Spora Bağlılık Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*. 7 (17): 5-19.

Sivrikaya, M. H., Biricika, Y. S. Milli Takım Düzeyindeki Elit Kayakçıların Sporcu Bağlılık

Siyahtaş, A., Tükenmez, A., Avcı, S., Yalçınkaya, B., & Çavuşoğlu, S. B. (2020). Bireysel ve takım sporu yapan sporcuların spora bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 6(34), 1310-1317.

Şah, Ali. (2022). Antrenör-Sporcu İlişkisi Ve Motivasyon Düzeylerinin Sporcu Kimliği Üzerine Etkisi: Muay Thai Sporcuları Örneği Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Taştan, Z., Demirli, A., & Moghanlou, AE. (2023). Oryantiring Katılımcılarında Sporcu Bağlılığının Sporcu Öz Yeterliğini Belirlemedeki Rolü. *Research in Sports Science*, 13(2), 46-51.

Tolukan, E., & Akyel, Y. (2019). Futbolda antrenör-sporcu ilişkisi ve sürekli sportif kendine güven üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 103-112.

Tutar, H, (2016). Örgütsel Davranış (Örgüt Teorileri Ve Çağdaş Yaklaşımlar Açısından). Ankara: Detay Yayıncılık, 224-232.

Tutar, H. (2016). Örgütsel davranış (örgüt teorileri ve çağdaş yaklaşımlar açısından). Ankara: Detay Yayıncılık, 224-232.

Uluç, A. & Akçakoyun, F. (2021). Bocce sporcularının hedef yönelimlerinin spora bağlılıkları üzerindeki rolü: Çanakkale ili örneği. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 425-437.

Uzgun, K. (2020). Koşu gruplarında rekreatif koşucuların spora bağlılık düzeylerinin belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No: 644314).

Uzgun, K., Pekel, H., ve Aydos, L. (2021). Rekreatif koşucuların spora bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *Aksaray University Journal of Sport and Health*, 2(1).

Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Valbuena, Michele Joan, D., Rice & Vanessa, J., S. (2016). Athlete engagement: a qualitative investigation of the US American Athlete. *Philippine Journal Of Psychology*, 49 (1), 95-119.,

Vernacchia, R. A., McGuire, R. T., Reardon, J. P., & Templin, D. P. (2000). Psychosocial characteristics of olympic track and field athletes. *International Journal of Sport Psychology*, 31(1), 5-23.

Weiss, M. R., & Ferrer-Caja, E. (2002). Motivational orientations and sport behavior. In T. Horn (Ed.), *Advances in Sport Psychology* (pp. 101–183). Human Kinetics.

Wilson, K. (2009). A survey of employee engagement. University of Missouri Columbia.

Wylleman, P. (2000). Interpersonal relationships in sport: Uncharted territory in sport psychology Research. *International Journal of Sport Psychology*, 31(4), 555-572.

Yamaner, F. ve Baskın, S. (2019). 11. Uluslararası Spor Camiası Sempozyumu Tam Metinleri. Elektronik Kitap

Yılmaz, İ. (2008). Sporcu Algıları Çerçevesinde Farklı Spor Branşlarındaki

Yücel, M.G. (2010). Antrenör-Sporcu İlişkisini Etkileyen Faktörler (Güreş Örneği). *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

7. EKLER

Ek-1 Kişisel Bilgi Formu

Değerli katılımcılar,

Bu çalışma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programında yürütülen tez çalışması için yapılmaktadır. Araştırmada antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların spora bağlılık düzeylerine olan etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Her soruyu dikkatlice okuyarak sizin için en uygun olan şıkkı işaretleyiniz. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Soruları cevaplarken göstereceğiniz ilgi ve özen için teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Cengizhan YILMAZ

Danışman: Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

Cinsiyet: Kadın Erkek

Yaşınız:.....

Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz?.....

Spor Branşınız:.....

Milli sporcu musunuz? Evet Hayır

Eğitim Durumunuz: İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

Antrenörünüzün Cinsiyeti: Kadın Erkek

Antrenörünüzün yaşı:

Antrenörünüz kaç yıldır antrenörlük yapıyor?.....

Kaç yıldır aynı antrenör ile çalışıyorsunuz?.....

Ek- 2

	SPORA BAĞLILIK ÖLÇEĞİ	TAMAMEN KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	TAMAMEN KATILIYORUM
1	Uzun süre antrenman yapabilirim.	1	2	3	4	5
2	Antrenmanıma düzenli olarak devam edebilirim.	1	2	3	4	5
3	Antrenman yaparken kendime meydan okurum.	1	2	3	4	5
4	Antrenman yapmak için istekliyim.	1	2	3	4	5
5	Yaptığım spordan gurur duyarım.	1	2	3	4	5
6	Antrenman sırasında kendimi fiziksel olarak enerjik hissedirim.	1	2	3	4	5
7	Sabah kalktığımda antrenman yapmak için sabırsızlanıyorum.	1	2	3	4	5
8	Antrenman yaparken kendimi güçlü hissediyorum.	1	2	3	4	5
9	Yaptığım spor benim için anlam doludur.	1	2	3	4	5
10	Antrenman yaparken kendimi kaptırırm.	1	2	3	4	5
11	Antrenman sırasında konsantre olmak beni mutlu eder.	1	2	3	4	5
12	Antrenman yaparken kendimi farklı bir dünyada hissediyorum.	1	2	3	4	5
13	Antrenman yaparken etrafımda olanların farkında olmam.	1	2	3	4	5
14	Antrenmanımı özümserim.	1	2	3	4	5
15	Antrenman sırasında zamanın nasıl geçtiğini anlamam.	1	2	3	4	5

Ek-3

	ANTRENÖR SPORCU İLİŞKİSİ ENVANTERİ	KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	BİRAZ KATILMIYORUM	KARARSIZIM	BİRAZ KATILIYORUM	KATILIYORUM	KESİNLİKLE KATILIYORUM
1	Antrenörüme yakındır.							
2	Antrenörüme bağlıdır.							
3	Antrenörümü severim.							
4	Antrenörümle çalışırken kendimi rahat hissedirim.							
5	Antrenörüme güvenirim.							
6	Spor kariyerimin antrenörüm ile daha gelişeceğini, ilerleyeceğini düşünüyorum.							
7	Antrenmanda antrenörümün çabalarını boşa çıkarmamaya çalışırım.							
8	Antrenörüme saygı duyarım.							
9	Antrenörümün performansımı artırmak için gösterdiği fedakârlığa minnettarım.							
10	Antrenörüm antrenman yaptırırken elimden gelenin en iyisini yapmaya hazırım.							
11	Antrenmanda antrenörüme arkadaşça yaklaşırım.							

Ek-4

Evrak Tarih ve Sayısı: 31.01.2025-E.124709

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : E-95531838-050.99-124709
Konu : Etik Kurul Kararı

31.01.2025

Sayın Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

İlgi : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 20.01.2025 tarih ve 123487 sayılı yazısı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün ilgi yazısına istinaden Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA'nın danışmanlığında yüksek lisans öğrencisi Cengizhan YILMAZ'ın "**Antrenör Sporcu İlişkisinin Sporcuların Spora Bağlılık Düzeylerine Olan Etkisinin İncelenmesi**" başlıklı bilimsel araştırması Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulunca incelenmiş olup, 30.01.2025 tarih ve 21 sayılı karar ile söz konusu araştırmaya izin verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Ebubekir BAKAN
Etik Kurulu Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSLBS38MTS* Pin Kodu : 50292

Belge Takip Adresi : https://ebys.agri.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?

Adres : Fırat Mah. Yeni Üniversite cad. No:2 AE/1 04100 Merkez, Ağrı – Türkiye

Telefon : 0472 215 98 63 Faks:0472 216 20 08

e-Posta : hukukburos@agri.edu.tr Web : www.agri.edu.tr

Kep Adresi : agriibrahimcecenuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Yılmaz SABUNCU

Unvanı : Şube Müdürü

Tel No : 1280

Evrak Tarih ve Sayısı: 24.03.2025-E.129505

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-28814003-100-129505
Konu : Araştırma izni (Cengizhan YILMAZ)

24.03.2025

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünün "Araştırma izni (Cengizhan YILMAZ)" konulu 21.03.2025 tarih ve E-40323181-100-10426288 sayılı yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Serkan KAPUCU
Rektör Yardımcısı

Ek:21.03.2025 tarih ve E-40323181-100-10426288 sayılı yazı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSPBTEM8KB* Pin Kodu : 45672

Belge Takip Adresi : https://ebys.agri.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?

Adres : Fırat Mah. Yeni Üniversite cad. No:2 AE/1 04100 Merkez, Ağrı – Türkiye

Telefon : 0472 216 10 10 Faks:0472 216 20 08

e-Posta : oidb@agri.edu.tr Web : ogrencisleri.agri.edu.tr

Kep Adresi : agriibrahimcecenuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Zeynep KARACAN

Unvanı : Gelen Evrak Sorumlusu

Tel No : 7035

Ek-5

Evrak Tutarak Sayısı: 24.03.2025-E.129505

T.C.
AĞRI VALİLİĞİ
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Sayı : E-40323181-100-10426288

Konu : Araştırma izni (Cengizhan YILMAZ)

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 17.02.2025 tarihli ve 28814003-044.001.001-E.126285 sayılı yazınız.

İlgi tarih ve sayılı yazınıza istinaden; Cengizhan YILMAZ'ın sporculara yapacağı lisansüstü anket çalışması İl Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ahmet ÇELEBİ
İl Müdürü V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 6E58834A-92B8-4AB4-B5A0-5D588E8C12E4 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-ebys>
Adres: Fırat Mah. Yaşar Kemal Cad. 1003 Sok. No:217 Merkez/AĞRI Bilgi için:Hüseyin AY TAR
Telefon: (0472) 215 13 41 Belgegeçer: (0472) 215 215 12 61 Büro Personeli
Elektronik Ağ: <http://agri.gsb.gov.tr> e-posta: agri@gsb.gov.tr
KEP Adresi : genclikvesportbakanligi@hs01.kep.tr

